

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre 26 korona.
 Egy hónap 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
 4-betűsben peti sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 15 fillér.
 Nyitási sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetem
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 192.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 21. sz.
 TELEFON-SZÁM: 191.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Szombat, szeptember 5.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérolk: A belügyminiszter és a városok.
- Miért volt a trónörökös isziban.
- Arad a vesztőhelyért.
- Halálra végül verkedés.
- Bolgar pénzhamisítók Budapesten.
- Pénzhamisító sábob.
- Berabás Béla Aradon.
- A király első automobil-utja.
- Tizenhárom éves oszabító.
- Régalmazással vádolt aradmegyeri ügyvéd.
- A divat kémal.
- A szerelem halottja.
- Jászai Mari életveszedelemben.
- A Budapesti Tudóstól új szerkesztője.
- Elmebajos aradi mérnök.
- Csak egy csillag.
- Felteséggylkos bankár.
- Tárca: Egy boldogtalan császárné.

A belügyminiszter és a városok.

Arad, szeptember 4.

Szeptember huszadika: ez lenne a vidéki városokat megváltó nap. Erre a napra hívta össze *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter az ankétet, a melyen a vidéki városok segítségéről lesz szó. Már az értekezletet jelző kommunikék elárulnak valamit: a belügyminiszter elismeri azt az elvet, hogy a városoknak szolgálatokat, a melyeket az állam részére végeznek, meg kell fizetni.

Hosszu idő után végre meglátták: milyen fájdalmas lassúsággal, keserves körömszakgatással küzdenek fölfelé a magyar városok, a középkor kódéből a mai nyugati kultúra színvonalára. Mostoha gyermekei voltak az államnak és nem volt módjuk, hogy okos fejlesztési

politikát üzzenek, mert egyedül a maguk közgazdasági tevékenységére voltak utalva, ezenkívül semmi másra. Ezért nem tudták megteremteni sem társadalmi életük konszolidációját, sem közintézményeik modern színvonalát, sem azt a friss, pezsdülő ipari tevékenységet, mely gazdagságot, jólétet és műveltséget teremthetett volna a magyar sivatag meddő talaján.

Hogy egyebet ne említsünk, a magyar városok összes szükségleteit ellátó nagy ipari vállalatok csaknem valamennyien kizárólagossági jogot kaptak, holott az állam feladata ezen a téren az lett volna, hogy a városokat törvényhozás útján megszavazandó igen olcsó államkölcsonnel házi kezelésre, üzleti tevékenységre buzdítsa. A világító-telepek, közlekedési vállalatok igen sokszor külföldi állampolgárok kezében vannak. Idegen tőke harácsolja el az alkalmat, mert hiszen ezeknél a dolgoknál épen az alkalom, a tőkegyűjtésre, ipari tevékenységre képesítő alkalom az, ami a magyar iparnak végtelen kárára veszendőbe megyen. Néhány város meg tudta csinálni, hogy közszükségeit házilag kezelje. Fényesen jövedelmez neki.

Számtalanszor sürgették, követelték a decentralizációt. Mindedig ugyszólván semmi eredménye sem volt. Minden külföldi utazó, aki Budapestet néhány évvel ezelőtt látta, elbámul a mértéktelenül gyors haladáson, amely a magyar fővárost a mértani haladvány arányaiban gyarapítja. Minden esztendő egy lépéssel távolabb vezet a fővárost és egy lépéssel messzebb hagyja el a vidéket a kulturája útján. A magyar városok nem vidéki központok, hanem külön gyarmatok, ame-

lyeknek szellemi élete a fővárosnak sápadt viaszfénye. A kormány külön törvény erejével anyagilag támogatja a fővárost, oly mértékben, amelyhez hasonló áldozatkészséget egyetlen más gyermeke iránt sem tanusít, még a korona féltve féltett gyöngye: Fiume iránt sem. Az összes állami hivatalok porosz mintára egészségtelen alárendeltségben állanak a minisztériumok alatt; nem ritkán bagatellügyekben is onnan kell kikérniök a legutolsó szót. Egyszóval: az egész vonalon az adatok halmaza bizonyítja, hogy a magyar városok vegetatív élete a törvényhozás egyoldalú mulasztásainak eredménye.

Arról, hogy művészeti, iparművészeti és irodalmi téren milyen a helyzet, nem is érdemes beszélni. Bizonyos, hogy ezeket a tudási formákat csak rendkívüli áldozatkészséggel megteremtett főiskolákon lehet elsajátítani, amiből Magyarországon oly igen kevés van. A vidék speciálitása: a jogakadémia. De ez legalább tul teng a többi főiskola rovására. Nem tudományosságot hirdetnek a jogakadémiák, csak tételes jogra tanítanak. Jogászunk pedig van több a soknál. Egyetlen műegyetemünk több technikus termel, mint amennyit el birunk helyezni, mert a gyár-
 ipar gyöngye. Az első ipari főiskola még csak papiroson van meg, holott a művészeti ipar kiképzésére oktatni a legfrissebb generációt: oly feladat, melyre akár a jövő gazdag Magyarországot is föl lehetne építeni.

Szegény városok a magyar városok. Igaz, hogy vagyonuk van, de nem tudnak vele gazdálkodni, élni, termelni. Még arra

Egy boldogtalan császárné.

— Véres napok emlékei. —

Miksa mexikói császár és Sarolta ex-császárné bus tragédiájának egy eddig ismeretlen részletére derít világot a párisi „Temps,” még pedig a szerencsétlen császárné egykori meghittjének, de Barlo grófnének kiadatlan feljegyzései alapján. A grófné udvarhölgye volt Saroltának és ama kevesek közé tartozott, akik kolduló körútján elkísérték a császárnét, amikor sorba járta az európai udvarokat, hogy segítséget könyörögjön férje számára. Barlo grófnének feljegyzései még csak most kerülnek sajtó alá, a francia lap azonban előre szenzációsnak jelzi őket, mert azokban a napokban, amikor betelt a császári pár végezte, senkise volt olyan közeli és szoros barátai viszonyban Saroltával, mint épen Barlo grófné. Ő volt az, aki a császárné szökését elősegítette és csellel félrevetette a lázadókat, akik argusszemmel kísérték Saroltának minden léptét.

Amikor Miksa 1863-ban elfoglalta a mexikói császári trónt, III. Napoleon, aki őt csakról használta, huszenöt ezer löny franczia hadsereget bocsátott rendelkezésére, amely támogatni, de egyben ellenőrizni is fogja törekvéseit az új imperiumban. E három év alatt Miksa nem tudta magának megszerezni a szövetségeseket, amelyeket különben már az is elidege-

lített tőle, hogy idegen haderőnek fedezete alatt vonult be. Egy tragikus félreértés született ebből: a mexikóiak a francia haderő elhárítását követelték, már csak nemzeti önértékből is, Miksa azonban annál inkább ragaszkodott ehhez a támaszához, mert hiszen a konfliktus már kiütött közte és népe között. A császár késült rá, hogy a III. Napoleon katonái val verje le a forradalmi mozgalmat, de: épen akkor járt le a három esztendő és III. Napoleon visszahívta a katonáit. A legteljesebb elhagyatottság fenyegette tehát a szerencsétlen császárt, aki különben szívesen visszatért volna Európába, ha a feleségének ambíciója és büszkesége nem tiltakozott volna ez ellen. Igaz, hogy ennek az ambíciónak nemcsak a császár hozott áldozatot, hanem a császárné is, amikor elszánta magát a rettenetes önmegaláztatásra, hogy végigkoldulja az európai udvarokat.

Barlo grófné készítette elő a császárné szökését és rajta és férjén kívül mindössze még csak ketten kísérték Saroltát. Bombelles gróf, meg a császárné udvari orvosa, doktor Semeler. A menekülő szuverén asszony hajóját úzóba vette ugyan egy mexikói hajó, de utól nem érthette. Ez az üldözés nem nyugtalanította Saroltát. Ellenkezőleg, mulatoit rajta és akkor még tele volt optimista reménykedéssel, hogy majd jött az első útja sikerrel jár a rá tudja majd venni Napoleont, hogy a francia hadse-

reg még legalább egy esztendőig ott maradhasson Mexikóban, amíg Miksa végez Juarezszal és lázadóival. Reménykedése még csak akkor csappant meg, amikor Brestbe érkezett a hajó, kikötöttek, kiszálltak és a kikötőben nem várta őket a francia udvar részéről senki. A négy tagból álló udvar vigasztalni próbálta ugyan a csüggedő császárnét, de ez a törekvésük nem igen járt sikerrel. Majd Párisban, — mondják, — majd Párisban, a pályaudvaron lesz részük a fényes, hivatalos fogadtatásban. De Sarolta nem igen bízott benne és igen szomorúan tette meg az utat Brest től Párisig. A megérkezésük igazolta a bizalmatlanságát. A pályaudvaron so várta őket senki, kiszálltak, mint a többi utas és mintha idegenek lennének, akiket senki se ismer és akik nem ismernek senkit. szállóban vettek lakást. Ez volt a császárné expedíciójának első napja, amikor azal jött, hogy itt részvétet fog kelteni és a császárnak jóakarata számít. A megérkezésükkel együtt járt családias nygion megvisselte a császárnét, beteggé tette és Barlo grófné, arról a megbetegedésről való akkori feljegyzésében azt írja, hogy a megőrüléstől félti urnóját!

III. Napoleont egyáltalán nem érintette kellemesen az a hír, hogy a császárné Franciaországba érkezett és kapóra jött neki, hogy Sarolta a szállodában megbetegedett. E: hogy

se nagyon képesek, hogy saját autonómikus kormányzásuk szükségletét anyagiilag fedezzék. A lombárdiai és toszkánai nagy vidéki emporiumok mutatják, hogy a műveltségnek ép úgy anyagi alapja van, mint a szeilem erejének. Produktív lelki erő csak egészséges testben foszforeszkál; nagy társadalmi intelligencia csak vagyonos nép közéletében otthonos.

Törvényhozás utján hata'mi körhöz kell juttatni a magyar városokat az állami közigazgatás terén és ipari tevékenységre, gazdasági erő kifejtésre buzdítani őket. Oriási földadat vár rájuk: egy egész országot kell teremtenők Budapest mellé, hogy Magyarország a nyugati nagy államok versenyében számottevő tényezővé emelkedhessenek. Majd elválnak, hogy a szeptember huszadiki ankét mennyire segíti közelébb a városokat s velük a nemzetet ehhez a célhoz.

Miért volt a trónörökös Ischlben.

Rendezik a katonai kérdéseket.

A kilences bizottság programja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 4.

Köztudomásu, hogy a függetlenségi pártnak az az óhaja, hogy a katonai kérdések már most rendeztessenek. A koronánál ezzel szemben a paktumra hivatkoztak, mely szerint ennek a kérdésnek a megoldása az általános választói jog alapján választandó népparlamentnek tartatnék fenn. Mindazonáltal a fuzió eszméje ezt a kérdést is előtérbe toltta és ma már a kormány is azon az állásponton van, hogy a katonai kérdések megoldása a politikai helyzet tisztázása érdekében szükségesnek mutatkozik.

Schönaich közös hadügyminiszternek már a mult delegációk alkalmával mondott beszéde szeptember 1-én engedte, hogy a kérdéssel a hivatalos körök is komolyan foglalkoznak. Azóta szüntelen folytak tárgyalások ebben a kérdésben Schönaich és Jekelfalussy miniszterek között. Beavatott politikusok — írja egy esti lap — azt állítják, hogy a hosszúságú tárgyalások ered-

ménynyel jártak, amennyiben a hadügyi kormány már egy tervezetet terjesztett a király elé az összes katonai kérdések rendezése céljából.

A király kikérte a trónörökös véleményét, akinek tegnapi audienciája is főleg ennek az ügynek szólt. Egyelőre természetesen titkos, hogy a nemzeti vívmányok milyen mértékben lesznek, de egy jól értesült bécsi lap, a „Noue Freie Presse“ azt írja, hogy a függetlenségi párt meg lesz szokva elégedve. Egy azonban bizonyos, hogy a magyar vezényszót most se kaptuk meg. Ebben a tekintetben ismeretes a király hajthatatlan álláspontja.

A nemzeti vívmányok — mint egyes politikusok beszélik — a kilences bizottság programjának keretén belül mozognak és ezenfelül felölelik a magyar eszerejét is.

A katonai kérdések rendezése külsőben áll. A hadügyi kormány a lé számemelés keresztülvitelé, a magyar kormány meg a fuzió lét rejte érdekében tartja szükségesnek a kérdés sürgős rendezését. A koalíciós pártok szimpatikusan fogadják a tervet és szívesen hozzájárulnak olyan formához, mely a nemzeti követelések csak egy részének teljesítését jelentené.

Tudósítónk egy előkelő vezető politikussal beszélt ma s ez a következő érdekes kijelentéseket tette:

— A fuzió hírekről ugyan cáfolatot adtak ki, de azért nincs az egész politikai világban senki, aki meggyőződve ne lenne róla, hogy a fuzió ügyében a legkomolyabb tárgyalások folynak, mint azt a Presse igen jól értesült helyről kapott információk alapján megírta.

Ugyancsak Bécsből ered az a hír is, hogy a fuzió szoros összefüggésben lesz a katonai kérdésekkel. A közös kormány épen azért ösztönzi most egyesülésre a pártokat, hogy teljesüljön régi vágya: hogy még a választói reform előtt a függő katonai kérdéseket rendezhesse. A paktummal ez tudvalevőleg ellenkezik és épen azért az uralkodó nem igen mutatott hozzá hajlandóságot. Azonban amidőn a kérdés legutóbb, a delegációk tárgyalásai közben felmerült, a hadügyminiszter már nem húzódozott. Még pedig azért nem, mert nagyon sürgős lett a hadsereg ál-

lapotának rendezése, annyira, hogy ennek kedvéért még a magyar követelések méltánylásába is bele kell mennie a hadvezetőségnek.

Arad a veszthelyért.

A pénzügyi bizottság javaslata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

A jövő heti törvényhatósági bizottsági közgyűlés sorrendjére felvett néhány kérdéshez a pénzügyi bizottságnak hozzá kellett szólnia, hogy azokat pénzügyi szempontból elbírálja. A tisztán szakaszpontokat szem előtt tartó bizottság azonban ma kiemelkedett azokból a keretekből, amelyet a szervezeti szabályzat kijelölt számára. Aradvárosának egy régi mulasztását, a dicsőséges szabadságharc iránt tartozó kegyelet lerovását akarja a bizottság a törvényhatóság által jóvá tételni. Hosszu évek óta húzódozó és mindnyájunk által hön óhajtott kérdésnek végleges megoldását stilletül egy javaslata által, melyet egyhangulag kell elfogadnia a törvényhatóságnak, mert a hazafui kegyelet megköveteli ezt.

A pénzügyi bizottság mai ülésén a főszámvévő előterjesztésére elhatározta, hogy a vértanu szobor alap címén kezelt különböző összegeket egyesíti és együtt kezelteti. A vértanu szobor elkészítése után tudnillik kilenc-ezerháromszázötvenhárom korona felesleg maradt s ezenkívül még ezerháromszázhatvennégy koronát kezel a város fenntartási alap címén.

A nagyváradi Ifjuság Barabás Béla kezdeményezésére az aradi veszthely megváltására gyűjtést rendezett s ez is a városnál van deponálva s ezzel együtt a nagy idők emlékeinek megőrzésére szánt összegek tízenhétézer koronára rúgnak. Az így összesített tőke most már csak mint egy könyvelési tétel fog szerepelni.

A pénzügyi bizottság azonban azt akarja, hogy ne heverjen hiába, használatlanul a pénz, hanem szolgálja azt a szent célt, amelyre szánva van. Azért Szudy Elemér bizottsági tag indítványára azzal a javaslattal járul a közgyűlés elé, hogy a veszthely megváltásának kérdésében azonnal tegye meg a szükséges lépése-

elkerülje, hogy hivatalosan is tudomást szerezzen akár a megbetegedésről, akár az érzéséről, — ki kiköltözött Saint-Coudba. Napokba tel, amíg a francia udvarrészéről végre jelentkezett egy kamarás, hogy kérdésöködjön Sároltának állapota: az udomására adja Barloéknak, hogy III. Napoleon hajlandó Saint-Coudban fogadni Sároltát. Barloék természetesen más formában tudatták urnőjükkel a hajlandóságot és mielőtt a császárné felépült, megtörtént a saint-cloudi kirándulás.

Eltől kezdve aztán gyötrelmes napok, kínzó megázítások vártak a vértanu császárnéra. Kikerkezett Saint Cloudba, egy bérelt landauba, még csak nem is udvari kocsin. A császári palota előtt se várja senki. Sárolda néma pillantást vált Barlo grófnéval és ez a zavart, sápadt rémült tekintet csüggedést fejez ki és megadást. De a császárné aztán kiegyenesedik, felsiet a lépcsőn, nyomában az ő megkopott, kinevetett négy-ágú kísérete. Lakájok bevezetik őket az egyik szalonba, ott várja őket „a bajuszt pödörgetve“ III. Napoleon és mellette Eugénia.

A kíséret kinn marad a szalonban. A császár pedig és a két császárné bevonul a második szobába. Az ajtó becsukódik mögöttük. Abban a tereben ülcsen más, csak ők hárman: III. Napoleon és a két asszony. Mi történt közöttük? Micsoda szavakkal látta el bá-

natát Sárolda? Micsoda kérésekkel, szemrehányásokkal és fenyegetésekkel illette a császárt, amikor látta, hogy minden hasztalan, mert III. Napoleon örül, hogy szabadul a három esztendőre szóló kötelezettségétől? Titok. Amíg halakn beszélték, a gobelínes falak felitták a hangot, s kérését, a sírást, a könyörgést. . . De egyszerre csak rémcsikoly hangzott ki a külső szalonban várakozó kíséretéhez és rekedt és ljesztő hangon ez a kiáltás:

— Oh, hogy is feledkezhettem meg róla, hogy ki vagyok én és kicsoda maga! . . . Gondolnom kellett volna rá, hogy az én ereimben a Bourbonok vére él és nem szabad megáláznom a családomat és magamat azzal, hogy egy Bonaparte-hoz jövök könyörögni, kalandor . . . kalandor . . . kalandor . . .

A kinn várakozók ráismertek a Sárolda császárné hangjára. Aztán borsasztó, halálos csend következett. Ott perc mulhatott így: Akkor kinyit az ajtó és III. Napoleon lépett ki rajta, nagyon sápadtan. Az egyetlen udvarhölgyhöz: Barlo grófnéhoz lépett:

— Jöjjön, jöjjön hamar — mondotta.

A grófné balesett Sárolda ájultan hevert a padlón. Halottnak tetszik. Eugénia császárné ott térdel mellette és sír. Aztán mind a hárman: Eugénia, III. Napoleon és Barlo grófné hozzáfognak, hogy levetkőztessék az ájult cá-

szárnét. Amikor magához tér, az egész testben reszketőn, rákiáltott a császárra:

— Gyilkos! Gyilkos! Takarodjon . . .

Es III. Napoleon lehajtott fővel, szegyenkezve távozott. Eugénia császárné azonban ott maradt és könni vízzel mosogatta a másik császárné arcát. Barlo grófné csak most jutott eszébe, hogy Sároltának udvari orvosa is kinn várakozik. Beszélgették. Eugénia azt akarta, hogy a császárné ott a palotában pihenje ki a nap izgalmait, Sárolda azonban hallani se akart róla, hogy ennek a Borgia fajzatnak palotája nyújtson neki hajlékot. Ez gyorsan fel kellett dítóztatni a császárnét s megint a bérelt landauba szállították vissza a szállodába.

Barlo asszony itt meglegyzi, hogy III. Napoleon az egész jelenet tartama alatt ezakadatlanul sírt és hogy a könyvek ott rezegtek a pilláin, meg azt is, hogy Sárolda e jelenet után úgy viselkedett, mint az eszeiős. A császárné ott örült meg a saint cloud i palotában nem pedig mint hiszik, a Vatikánban.

A császárné látogatásáról beszámolva, a lapok másnap azt írták, hogy az entrevue nagyon szívélyes volt s barátságos és két óránál is tovább tartott.

A hivatalos és félhivatalos lapok mindig így írják — történelmet.

ket s az évek óta husódó ügy megoldásához végre komolyan lásson hozzá.

Béért lépjen érintkezésbe a Kessuth Lajos asszisztensséggel a város s támogassa Barabás Bélát abban a törekvésében, amelyet a vesztőhely tulajdonosnőjével folytatott tárgyalások folyamán a gyászos emlékü hely megszerzése miatt kifejt.

Ezt a javaslatot Tedeschí Viktor indítványára még asszal bővítették ki, hogy elvárható Arad városától, hogy a szükséges összeget készségesen bocsátja a hazafias akció rendelkezésére.

A kögyűlés hazafiaságán bizonyára most már nem fog mulni, hogy a vesztőhely mihamarabb a város tulajdonába kerüljön. Mint tudjuk, a tulajdonosnő Barabás előtt kijelentette, hogy tekintve azokat a magaslatos emlékeket, amelyek a szabadságharc gyászos epilogusának színhelyéhez fűződnek, méltányos áron engedje át a hazafias kegyelet Mekkájává avatandó helyet.

Halálos végű verekedés.

Tárgyalás az aradi törvényszéken

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4

Három berindiai román ember állott ma vádlottként az aradi törvényszék előtt, mert egy társukat bottal és kapával úgy össze-vissza verték, hogy az behalt sérüléseibe. A bíróság a vádlottakat hosszús tanácskozás után *felmentette* avvalaz indoklással, hogy *jogos védelem esete forog fenn.*

A szerencsétlenül végsődött verekedés az év január tizenegyedikén este történt Berindia községben. Lukács Flórián gazdaember házában nagyszámu társaság verődött össze, amelynek tagjai pálinka mellett mulatozásba fogtak. A vendégek között ott voltak Móc Ruzsulin, Lukács Gábor, Lukács Gligor, Laczkó Novák, Mikle Tódor és még többen. Az elfogyasztott italok hatása alatt heves szóváltás támadt Mikle Tódor és Laczkó Novák között és a duhaj Mikle a nálánál gyengébb Laczkót mellen ragadta, kihurcolta az udvarra s a földhöz sújtotta. A dulakodás sajára a többiek kisiettek a szobából és kiszabadították társukat a dühöngő Mikle kezél közül. Azután a két verekedőt kibékítették egymással s az egész társaság újból visszatért a lakásba, folytatva a félbeszakadt mulatozást. Bent azonban Laczkó és Mikle újból összeveszték. Mikle ismét ellenfelére támadt és úgy hozzá vágta az asztalhoz, hogy az feldől s a rajta álló pálinkával telt üvegek sorra összetörték.

Az ivókompanya többi tagjai látva Mikle garázda viselkedését, attól tartottak, hogy őket is Laczkóhoz hasonló sors éri, kivonultak a szobából és hazafelé tartottak. Mikle utónok ment, mire ezek futásnak eredtek. A verekedő kedvben levő Mikle is futni kezdett, hogy elérje őket, miközben egyre azt kiabálta:

— Álljatok meg ti gyávák!

A menekülők közül Móc Ruzsulin nem bírt elég gyorsan futni, hátramaradt társaitól, úgy hogy Mikle csakhamar elérte, megragadta és ütlegelni kezdte.

A megtámadott Móc védekezni próbált, de Mikle a földre teperte. Mikor a többiek látták, hogy társuk komoly veszedelembe forog, a szomszéd házból botot és kapát hoztak s rátámadtak Miklőre, akit addig ütöttek vertek, míg az vértől borítva összeesett s másnap súlyos belső sérülések, valamint koponyacsonttörések következtében meghalt.

Az aradi ügyesség erős fellendulásban elkövetett halált okozó súlyos testisértés büntette miatt vádat emelt Móc Ruzsulin, Lukács Gábor és Lukács Gligor ellen. A ma megtartott főtárgyaláson, amelyen *Billó József* törvényszéki bíró elnökölt, a kihallgatott tanúk azt vallották, hogy a vádlottak önvédelemből támadtak Mikle Tódorra, mert ez őket is agyonütéssel fenyegette.

A bíróság *Pogonyi Nándor* kir. ügyész vádbeszéde és *Velcsor Géza* dr. védelme után mindhárom vádotat felmentette, mert belgázolva látta, hogy a tettüket jogos védelemből követték el.

A Budapesti Tudósító uj szerkesztője.

Sturm Albert nyugalomban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4

Hetekkel ezelőtt megirtuk, hogy *Sturm Albert*, a félhivatalos *Budapesti Tudósító* című nyomatos lap szerkesztője és tulajdonosa súlyos idegbajban szenved. Egyszer korán reggel kifutott a budapesti keleti pályaudvarhoz és ott arról panaszkodott, hogy őt üldözik és téboiydába akarják csukni, mert örülnek nézik.

Szegény Sturm Alberten ettől fogva még erősebb idegesség vett erőt és végre is szanatóriumba kellett szállítani. A lapján azonban továbbra is az ő neve szerepelt és a cáfolatok, amelyek annyit beszéltek a „légből kapott koholmányok”-ról és a „minden alapot nélkülöző tendenciózus híresztelések”-ről ezután is az ő égisze alatt röptek világgá.

Sturm Albertől mindenki azt remélte, hogy nemsokára ismét visszakerül íróasztala mellé és tovább írhatja a Sturmádkat, a kemoly jellegű félhivatalos cáfolatokat, hogy ezután is zavartalanul puffanthatja le a félhivatalos vadászfegyverrel a lapok szenzációs kacskáit. Azt gondolta a családja is, hogy az idei királygyakorlatokon az öreg szerkesztő ismét megjelenhet és szokásához híven a király mögött lovagolhat, hogy a felség minden mosolyát megörökíthesse a félhivatalos szintelen fotografáló masinájával. Tudvalevő, hogy Sturm Albert minden királygyakorlaton részt vett és állandóan ő felsége oldala mellett volt. A királyról Sturmmal kapcsolatosan sok kedves anekdota is szárnyra kelt, amelyeket minden hadgyakorlat alkalmával újabb és újabb kiadásban olvas hatott a publikum. Bármilyen kalandosan és hihetetlenül hangzottak is ezek a bournók, annyi tény, hogy a felség határozottan kedvelte az agg redoktort s minden alkalommal örömmel látta a hadgyakorlatokon.

Az idén a felségnek nélkülözni kell Sturm Albertet, mert a félhivatalos szerkesztője aggasztóan megbetegedett. Erős idegbaja annyira erőt vett rajta, hogy a családja rábeszélésére *teljesen visszavonul a munkálkodástól.* A közeli napokban lekerül neve a félhivatalos lapról. Helyét *Lányi Ede*, a *Neues Pester Journal* munkatársa, az ujságírás kiválósága foglalja el.

Pénzhamisító nábob.

Akit Kornfeld mentett meg.

Egy bankifju kalandja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 4.

A fővárosi rendőrség majdnem örületbe kergetett egy duggazdag embert, aki villamosvasuton véletlenül hamis husz filléressel fizetett. A bűnügyi eljárás minden kortináját elszenvedett embert *Kornfeld Zsigmond* mentette meg a hajszától. A rendkívül érdekes és jellemző ügyről a következőket jelenti tudósítónk:

E. K. rákosszentmihályi telekepekuláns és fővárosi banktisztviselő nemrég, — hogy előbb érjen a nádor-utcai hivatalába, — a villamosra szállt s egy lípótvárosi jegyet kért a villamos kalandtól. A bankhivatalnok az átszálló jegyért egy husz filléressel fizetett, amit a kaland azonban nem fogadott el. A Baross-téren egy rendőrnek intett s az utast figyelmeibe ajánlotta a közbiztonság szerény órének. Mi sem természetesebb, minthogy a bankifjunak nem kis bosszúságára le kellett szállania a kocsirol s nevét, állását s a hamis pénz holszerzéséről az összes elfogadható adatokat bemondani a kíváncsiskodó, gyanakvó rendőrnek. A bankifju, amikor ennek eleget tett, félórai késéssel végre megérkezett a hivatalába, de a kifáradt izgalmtól és szegyetől dolgozni nem tudott. Több napl szabadságot kért az intézet igazgatójától, hogy az incidenst elfeledje. Bár a kívánt szabadságát sikerült kivennie, azt felhasználni még sem sikerült teljesen. Egy szép napon ugyanis idézést kapott „bűnügyben” a kerületi rendőrségtől s a hamis pénz holszerzéséről órákig jegyzőkönyveztek vele. Végre elbocsátották azaz, hogy tartózkodják lehetőleg odahaza, mivel hamis pénz forgalomba hozatala miatt bűnügyi eljárás van ellene folyamatban.

A megrémült bankifju természetesen komolyan vette a súlyos vádat s első dolga volt ügyvédhez menni, hogy őt ebben az ügyben a jövőben képviselje.

E. Károly azonban erősen csalatkozott, a mikor azt hitte, hogy most már védve van a hatóság molesztálásától. Egy szép napon ismét kellemetlen napra ébredt. A rendőrség emberel váratlanul megjelentek a kétségbeesett ember lakásán s házkutatást tartottak. Hogy a „házkutatás” eredménytelen maradt, azt szükségtelesen mondanunk az olvasónak.

A szentmihályi nábobnak azóta nem volt se éjjele, se nappala. Feltűnő módon kezdett ideges lenni, ömülni s a kifáradt szegyeten miatt lakást is változtatni volt kénytelen, mert mindenki gyanus szemmel kísérté, kerülte. Amikor a rossz nyelvek is kikendték, csak fokozta a gyors menekülését. Végre egy köruti lakásban húzta meg magát s megfogadta, hogy addig fog itt remete életet élni, amíg a kínos ügy teljesen nem nyer befejezést. Azonban ember tervez, isten végez.

Egy borus, nyári reggelen ismét csöngettek s mikor ajtót nyitott, egy mosolygó képű detektivvel találkozott, aki előállítási parancsára hivatkozva, addig nem mozdult el, míg a bankifju nem követte az ügyességre.

Az ügyességén azután közölték vele, hogy a folyó „bűnügyben” már keresték s minthogy nem találták, ezért személyében nem bíznak meg.

Az agyonra kintott, hajszolt ember, ki közben öngyilkos is akart lenni, még ma sem tudja, hogy miként szabadult el az ügyesség-től. Annyira emlékszik azonban, hogy uja

egyenesen az ügyvédjéhez vezetett s egy nagy summa pénzt ígért neki, ha az ügyet a törvényes formák között nyélbe űti.

Mondanunk is felesleges, hogy az ismert bankfiú előzetéről és megbízhatóságáról Kornfeld Zsigmond elnök igazgató fényes bizonylatot állított ki, melynek alapján aztán több hónapi herce hurca után a vádzt hivatalból megszüntették ellene, mielőtt érdemleges tárgyalás lett volna az ügyben.

Ilyen borszasztó kálvária és ószász korona ügyvédi díszletdíj után szabadt meg a szentmihályi nábob a kellemetlen ügy utójátékától, amelybe egy rongyos ólom pénzdarab miatt került.

Hogy azt az átkozott huszfillérest kitől kapta, honnan kapta, arra külön magán detektíveket vett fel, mert szándéka az, hogy az illetővel szintén végig járassa a fent leírt kintoljes kálváriát.

A szerelem halottja.

Öngyilkos segédjegyző.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

A levendula szagu falusi romantika mostanában egymásután termi a véres szerelmi tragédiákat. Tegnap egy szerelmeszívű jegyző segéd ottolta ki az életét a papfalvai Széperdőben. Majoros Dániel papfalvai segédjegyző — mint tudósírók jelenti — évek óta éldagált a hegyek közé dugott kis falucskában. Egyetlen ártatlannak látszó szórakozása a sok-sok kalandos regény olvasása volt. A fiatal ember ezekből a tarkafedeiű olcsó könyvekből sok álmot szedett magába, amelyeknek a megvalósításához kevés szerencséje volt. Nagyratörő tervek voltak, de semmi se sikerült. Legutóbb a jegyzői vizsgát sem tudta megszerzeni, pedig ehhez fűzte egész jövőjét, mert szerelmes volt a kalandos fiú.

Majoros Dániel tegnap délelőtt felünnöngözött viselkedett, de a jegyzői lakban nem tulajdonítottak neki különösebb jelentőséget. A fiatal ember ebéd után beszárkózott az irodába és levelet írt, aztán vállára vette a jegyző kétszövé vadászfegyverét s principálisa 16 éves leányát, Borsos Gabriellát és a barátnőjét, Schwarca Fannit sétálni hívta. Hárman aztán elindultak a Széperdő felé. Az uton elérték nyedve csalódásokról mesélt a fiatal ember a leányoknak, de azok nem vetik komolyan a segédjegyző elkecseregett beszédét, tudták, hogy állandóan elégedetlen. Mikor aztán az erdőbe értek. Majoros Dániel elővett a zsebéből három levelet:

— Kérem kisasszonyok — mondta nagy szomorúsággal — teljesítsék az utolsó kérésemet.

Három levelet adott át a lányoknak, hogy juttassák el a címzettek kezéhez. Az egyik levél a jegyzőnek, a másik a fiatal ember anyjának és a harmadik a bátyjának volt címezve.

A leányok mikor látták, hogy a segédjegyző komolyan beszél, megijedtek és lélekszakadva futottak haza segítségért. Elmondták, hogy a segédjegyző milyen különösen viselkedett s valószínűleg kéri akar tenni magában, szessenek, akadályozzák meg, míg végre nem hajtotta sötét tervét.

A községében először mosolyogtak a lányok ijedségén, de mikor sirva értesültek, két esküdtet küldött szekéren a jegyző az erdőbe.

Mire odaértek, késő volt. Éppen mikor a kocsi az erdő alá kocogott, akkor dördült el a

fegyver s a fiatal segédjegyzőt ott találták állított mellette a tisztáson. Mire hazavitték, a szerencsétlen ember meghalt.

A boldogtalan nótárius bojtár hátrahagyott leveleiben érzékenyen bucsuszik:

— Meg kell halnom — írta egyik levélben — mert nem érdemes annak élni, aki olyan nagyon szeret...

Szegényt a reménytelen szerelme kergette a halálba.

Bolgár pénzhamisítók Budapesten.

Letartóztatás a „Hazám”-ban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 4.

Veszedelemes pénzhamisító-bandának jött a nyomára a budapesti rendőrség. Napok előtt kapott már jelentést a főkapitányság, hogy a fővárosban egy szervezett pénzhamisító banda garázdálkodik, amelynek minden tagja bolgár ember. A hamis pénzt nem itt gyártják, hanem Szófiában. Ott készítik a román esztémpénzeket és a magyar huszkoronás papírpénzt, amelyet Budapesten értékesítenek. Rendkívül nagymennyiségű hamis bankót hoztak már forgalomba.

A főkapitányság több detektívet bízott meg a társaság kinyomozásával. — Mint fővárosi tudósírók jelenti — megállapították a detektívek, hogy a bandának öt tagja van, mindannyian bolgár származásúak és rosszul beszélik a magyar nyelvet. Állandó alakjai közülben a főváros éjjeli életének, a mulatóhelyeken, a zenés kávéházakban naponta megfordulnak.

Igy tudomására jutott a rendőrségnek, hogy a pénzhamisítók különös előszeretettel keresték föl a József körút 3. szám alatt lévő „Hazám” kávéházat, ahol éjszakáról éjszakára pezsgőztek.

A kávéházba az éjjel beállított két elegáns fiatal ember s az ott levő nicsai leányok nem kis örömeire mulatni kezdtek. Eleinte sört rendelt a két ismeretlen vendég, később azonban, amikor a leányok oda ültek az asztalukhoz, a pezsgő járta majdnem hajnalig.

A feltűnő költekésés végre is feltűnt az ottlevő vendégeknek, kik közül az egyik telefonált a rendőrségnek. Innen Pólya és Pauer detektívek kocsin kimentek a helyszínre, hol a két idegen még mindig mulatott s dobálta a kékhajú bankókat. Mi sem természetesebb, minthogy a gyarus vendégeket behozták a főkapitányságra, ahol igazolásra hívták fel őket. Az egyik ember Koszta Marinov szerb kertésznek mondotta magát, míg a másik megtagadott minden felvilágosítást. Mikor megmozdították őket, roppant sok husz- és százkoronás papírpénzt találtak náluk, melyeknek a honnan szerzéséről nem tudtak elfogadható felvilágosítást nyújtani. A rendőrség, amely azt hiszi, hogy a szerbek pénzhamisítók, egyelőre felügyelet alatt tartja őket a főkapitányságon.

Müller Károly az általános választói jogról Lapunk tegnap számában ily címen megjelent közlemény egy passzusa helyreállításra szorult. Müller Károly ugyanis nem mondotta azt, hogy a választójog kiterjesztését a vagyoni és szellemi cenzus korlátai nélkül akarja, hanem azt mondotta, hogy a választói jog megadását az írni és olvasni tudástól kívánja függővé tenni.

A király első automobil-utja.

Egy szentanu elbeszélése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 4.

A király ischli tarókadása alatt tudvalevőleg — először életében — rövid automobil-utat tett leánya, Gizella főhercegnő gépkocsiján. Erről az utról egy, a kirándulásnál jelen volt magas állású osztrák államtitkár, a „Nap” bécsi tudósítója előt érdekes részleteket mondott el, amelyekből kiténik, hogy az uralkodó erős idegenkedéssel viselkedett az automobil-utazás iránt és csak nehezen volt rávehető arra, hogy beüljön leánya automobiljába. Egyébként, — mint az udvarnál beszélnek — az egész kirándulás Gizella főhercegnő eszméje volt, aki soffitörjének királyi kitüntetését akart ilyen módon szerezni.

Az illető bécsi előkelő államhivatalnak a királyi automobilkirándulásáról a következőket mondotta:

— Az út kezdete délután három órára volt kijelölve. A király kocsin érkezett az Elisabeth Hotel elé, ahol már várt reá leányának, Gizella főhercegnőnek automobilja, amelyben ketten ültek: a főhercegnő és a soffitörje.

Ő felsége élénken szabadkozott és semmiképen sem akart beállani az automobilba. Az utolsó pillanatban is azt mondotta, hogy egész életében averzióval viseltetett a gépkocsival szemben, hogy ő csak a lovaglási és a kocsizást tartja igaz, megfelelő közlekedési eszköznek. Arra is hivatkozott, hogy őt idegessé teszi az automobil folytonos zakatolása és pöfögése.

Az angol király, aki időközben odaérkezett, mosolyogva hallgatta a király kijelentését és sietett őt megnyugtani, hogy az út kellemes lesz, rincsen oka semmitől tartani. Edward király addig magasaltta az automobil-utazás kellemességét és veszélytelenségét, míg uralkodónk aggodalmait annyira-amennyire elorzották és beállott a gépkocsiba.

Az út mindössze tíz percig tartott és az automobil a király határozott kívánságára csak nagyon mértékelt sebességgel haladt. A rövid kirándulás végétől őfelsége látható megkönnyebbüléssel lépett ki az automobilból.

Bécsi udvari körökben azt beszélnek, hogy a kirándulást Gizella főhercegnő tervezte és azért ragaszkodott hozzá, hogy felséges atyja az utat automobilon tegye meg, mert soffitörjének meg akarja szerezni a koronás arany érdemkeresztet, ehhez pedig szükséges, hogy a soffitörje a király körül bármiféle szolgálatot teljesítsen.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A modell. Művész érzékekkel beállított és írói fantáziával elképzelt színjáték. A modell, mely bámulatot vár ki a közönségtől. A festő és modellje között szövődő szerelmi viszony drámai fordulatokban gazdag története ez, mely egy sárdabell szöktetéssei végződik. Meglepő szép ennek a képnek a rendezése. A művészi áttelével érdekes ellentétet képez a szegényes paraszt ház primitív berendezése és végül a sárda ünnepeyes hangulatot árasztó csendje. A közönség nagy tetszéssel nézi végig a nagyszerű látványt, mely szombaton kerül utolszor lejátszásra.

* Romeo és Julia. Shakespeare legpoetikusabb tragédiáját, minden idők legmeghatóbb szerelmi történetét mutatja be vasárnap az Uránia-színház. Veronában, ahol még mindig áll Julia

szülőháza, készült a párisi Comedie Francaise művészeinek megáldásával a nagyszerű felvétel. Ki ne ismerné *Romeo és Julia* tragédiáját? Mindenki ismeri és mindenkinek megfogja nézni a világ legjökölésebb rendezése és színjátékása után készült megáldófényképet. Ahogy megöröztént és amit Shakespeare csodás fantáziája adott a történethez, ott van ezen a képen, mely nagyszerűségében meglepő hatásra számíthat.

BARABÁS BÉLA ARADON.

Beszélgetés a képviselővel.

Gasteinről, politikáról és Aradról.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4

Hosszu távollét után ma este érkezett meg Aradra Barabás Béla, ahol meleg szeretettel várták. Nyári pihenőjét tartotta most, melyre a sokféle és sokféleképpen elfoglalt képviselő ugyancsak részvétel. Mint képviselő, — közbenjáró képviselő, — mint politikus s mint ügyvéd egész év alatt annyiféle nagy és kis dologgal, — főképen mások dolgával — van elfoglalva és mint ezt a hozzáférők tudják, szívesen teszi, — hogy erősen ráért az a pár heti pihenő, amit feleségével együtt a szép salzburgi fürdőhelyen, Gasteinban kerésett. A múlt hónap 26-án hagyta el Gasteint és utazott Budapestre, ahol csütörtökig maradt. Utközben Győrött tartott egy kis politikai jellegű megállóhelyet, hogy mint a függetlenségi pártnak egyik vezető tagja a betöltésre váró győri mandátum ügyéről érdeklődjék. A fővárosból elutazva ma tegnapot keletében, Nagykőrösön töltötte, ahol egy vivőegyesület ünnepélyén vett részt. Nagykőrösről azután ma este hét órakor megjött Aradra.

Fogadtatás a pályaudvaron.

Barabás ugyan már jó előre kikért magának minden ünnepelést, sok lelkes híve azért mégis egy kis ünneplés fogadtatást rögzített a pályaudvaron a népszerű politikusnak. A róla elnevezett asztaltársaságnak több tagja D. Szabó Mihály elnökkel élén várta az esti gyorsvonat érkezését és mikor Barabás kiszállt a vonatból, Szabó néhány lelkes szóval üdvözölte a szülővárosába visszatérő képviselőt. Egy csinos kis leánya, Horváth Margitka, csokorral kedveskedett az érkezőnek.

Barabás hálás szavakkal köszönte meg a fogadtatást, melyre — ugymond — nem számított, de mely mégis jól esik szívének.

Érdekes, hogy a Barabást fogadók között ott volt Costa János is, a román szeminárium kibuktatott tanára.

Beszélgetés Barabással.

A pályaudvarról a városba menet, alkalma volt az Aradi Közlöny munkatársának beszélgetést folytatni a képviselővel. Munkatársunk elsősorban gasteini tartózkodásáról kérdezte meg Barabást.

— Nagyon jól éresem magam ezen a gyönyörű fürdőhelyen, — felelt Barabás. Kipihenem magam meglát egy jó hosszú időre.

— Magyarokkal, politikusokkal találkozott a képviselő ur?

— Magyarok elég sokan voltak Gasteinban — szöjt Barabás. Ott volt Zichy Tivadár gróf, főrendiházi tag, aki minden valószínűség szerint a mostani delegáció elnöke lesz. Ott volt Thaly Kálmán barátom is és Lukács László

volt pénzügyminiszter is. Beck Wladimir báró osztrák miniszterelnök szintén több hetet töltött Gasteinban. Nálam is leadta az ő és felesége névjegyt, amit viszonztam is. Politikáról azonban — mondta itt mosolyogva Barabás — hál Istennek alig beszélünk.

Mi újság a politikában?

Politikáról volt szó, munkatársunk természetesen rögtön érdeklődött, hogy mi újság a politikában.

— Képzem, ő ur felem járt Budapestben, bizonyosan találkozott politikusokkal. Mi készül ösre?

— Politikusokkal találkoztam, de kevéssel. A legnagyobb része még nincs Pesten, a miniszterek is alig. A függetlenségi pártkör majdnem üres. Nagy baj az, hogy Kossuth Ferenc beteg és csak a legszükségesebb ügyeket intézheti. A miniszteriumokban is alig vannak; csak a belügyminisztériumban dolgoznak szorgalmasan: készítik a választói jogi törvényjavaslatot, amely ősszel a parlament elé kerül.

— Milyen az álláspontja a függetlenségi pártnak a választóreformmal szemben — kérdezte munkatársunk.

— Még semmilyen. Nem ismerjük. Andrássy készíti és eddig még nem ismerttetett meg vele senkit. Majd ha eljön az ideje, bemutatja minden pártnak.

A fuzió.

Most egy másik, igen aktuális kérdés, a koalíciós pártok fuziója jött szóba.

— A fuzió — mondotta Barabás — egyike a legnehezebben megoldható politikai kérdéseknek. A dolog most úgy áll, hogy a fuziót mindenki akarja, de senkise csinálja.

— Hát mért nem vessz az ügyet kezébe a képviselő ur? Hiszen épen Nagyságod pendítette meg a 67-es és 48-as pártok egyesítésének eszméjét?

— Ez igaz, de vannak bizonyos körök, melyek rossz szemmel néznék az ügyet az én kezemben. Különösen is azt hiszem, a fuzió létrejötte még nagyon is a jövő kérdése. Semmi esetre sem áll ez olyan közel, mint azt különösen a német lapok hirdetik. Nekik úgy látszik nagyon kedvükre volna a fuzió, azért írnak annyit róla. A magyar lapok, különösen a függetlenségi, már sokkal tartózkodóbbak ebben a kérdésben. Az ősszel aligha lehet még nyélbe ütni ezt a tervet. Pedig — tette hozzá Barabás — ugyancsak ráférne már az országra a pártok békés és termékeny együttműködése...

Az aradi tisztviselők lakbérére.

Végezetül az aradi ügyekre került sor. Eljár: most valamilyen aradi vonatkozású ügyben képviselő ur? — kérdezte munkatársunk.

— Igen — szöjt Barabás. — Voltam a pénzügyminisztériumban, hogy az aradi állami tisztviselők lakbérügyének kedvező elintézését sürgessem meg. A nagyváradi és a nagykőrösi tisztviselők is hasonlóra kértek. Ebben az ügyben most dolgozik a pénzügyminisztériumban Kertler miniszteri tanácsos. A vidéki városok hivatalnokainak lakbérügyét a budapesti tisztviselők most rendezett lakbéréhez viszonyítva fogják rendezni. Lesznek városok, hol a tisztviselők a pestiek lakbérének 90% -át

fogják megkapni. Én azon igyekeztem, hogy Arad is ezek között legyen. Erre kért Konczky Viktor is, aki tegnapelőtt felkeresett Budapestben ebben az irányban. Ezt meglehetősen nehéz lesz keresztül vinni. De ha 90% os lakbért nem is, 80%-ot fognak kapni az aradiak. Ez az ügy különben október közepén fog eldőlni.

Az aktuális tárgyak sora ezzel kimerült. Barabás Béla kilenc-tíz napot most Aradon fog tölteni, azután felutazik Budapestre, ahol ekkor már megkezdődik az őszi politikai kampány.

Abbáziában: Széll Balázs.

Aradon: a fess Jenő.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4

A kedves moderu, ügyes, jókedvű pincéreknek valósággal gyöngye volt Jenő, egy előkelő aradi szálloda éttermi pincére. A férfi vendégek szerették őt, mert gyors, szemfüles fiu volt, aki a pontos kiszolgálás mellett mindig talált valami érdekes mondanivalót is számukra: a hölgyek is szerettek sző asztalához ülni, mert Jenő csinos, sőt szép fiu volt, nagyszerűen feszült a fekete ruha rajta. A nagy népszerűség eredményeképpen Jenő ur esténként tekintélyes borralalók fölött rendelkezett és alig eszerelte volna el jövedelmét valamelyik két-háromezerforintos hivatalnokéval. Szép jövedelme mellett mértékletesen élt: főlöseges pénzét a takaréka rakta, nem pazarolt, nem kártyázott, nem ivott, csak egyetlen passziója volt: nyári szabadságát, tízennégy napját szerette pompásan, előkelően és gavallérosan eltölteni. Erre a két hétre nem sajnálta a pénzt. Fölkereste a híres fürdőhelyeket, ahol gondos inkognitóban a drága hotelek baikonos szobáit bérelte és olyan ételeket evett, amiket itthon csak a legelőkelőbb vendégeknek szolgált föl.

Az idén Abbáziában üdült Jenő. Elegánsan és előkelően üdült, megfordult a legjobb társaságokban, ahol röviden csak így mutatkozott be:

— Széll Balázs vállalkozó vagyok, Aradról.

A kedves, udvarias és szolgálatkész fiatal embert mindenütt szívesen fogadták, mindenki örömet társalgott vele.

— Ez a Széll igazi gentleman! — mondták a férfiak.

— Ez a Balázs igazán szép fiu! — mondták a nők.

Ezt mondta róla az aradi előkelő hölgy társaság egyik széke oszlopa is. Utóbb az oszlop még sokkal többet mondott és Jenővel, illetőleg Széll Balázs vállalkozó urral — amint mondani szokás — boldogan eveztek a szerelme tengerének fodordus habjain... Eveztek, eveztek a habokon, amikor a szép Balázs szabadsága lejárt és a szerelmeseknek bucsuzniuk kellett egymástól.

— Menj, menj, — szöjt melen és szomoruan az oszlop, — vidd magaddal szerelmes csókjaim süvítő emlékét, keress fel majd lakásomon és megmondotta a vállalkozó urnak aradi lakáscímét.

— Megyek, — felelte Jenő, illetőleg Széll Balázs — és ne csalj meg, mert akkor én meghalok...

Jenő már másnap ismét udvariasan és előkelően szolgált ki a vendégeket, éjjel után pedig ábrándozva gondolt abbáziai szerelmére, elhatározva, hogy ha Isten is úgy akarja, est a nyári viszonyt folytatni fogja és titokban Aradon is el fog látogatni a széke nőhöz.

Bgyelőre azonban veszély fenyegette ábrándzásait. Ugy történt, hogy a széke szépség, aki nemsokára szintén megérkezett Aradra, valamelyik este elment a barátjával vacsorázni abba a szálloda, ahol Jenő kiszolgált Szeparéba mentek, hozzá

épen abba, amelyhez Jenő volt beosztva. Jenő pedig, szerencsétlenségére, csak akkor ismerte föl az új toalettkébe öltözött hölgyet, amikor már szolgálatkészen ott állt az asztaluk előtt. . . . A legnagyobb zavarok következtek be. Jenő halálsápadtan, szótlannal meredt vendégeire, a szőke oszlop meglepetten bámult rá, egyikük ajkára sem jött szó — csak a barát ajkára, aki a következő szavakkal szakította félbe a kinos, sőt nagyon kinos helyzetet:

— Pincér, adjon egy velót tojással. . . .

Jött a veló és jött a tojás, de nem Jenő hozta. Ő szomorúan lődörgött a szeparék folyosóján és azon töprengött, milyen uton szabadulhatna a csávából, amelyben egyébiránt szeretett volna még egy kis ideig bentmaradni. Töprengésében egyszerre megzavarta a szőke oszlop, aki izgatottan jött ki a szeparéból, hogy abbázal imádóját megkeresse.

— Balázs, Balázs, mi ez? Mit jelentsen ez? — rohanta meg Jenőt.

— Hah, hütlén kigyó! — szólt Jenő, aki egyszerre észhez kapott. — Ugy-e megcsalsz? Ugy-e megcsalsz? Utánad szöktem áruházban, pincéruhában és rajtakaptalak.

— Ne, ne bánt, Balázs, felelt a megrémült szőke oszlop, akit különben meghatott ez a nagy szerelem, — tudod, hogy csak téged szeretlek. . . . Jöjj el holnap hozzám és mindent megmagyarázok. . . .

— Jól van, eljövök! — szólt ridegen Jenő és másnap tényleg elment a szőke szépséghez.

A szőke oszlop gyönyörűen kimagyarázta a ravasz embernek a dolgokat és szerelemtől ittasan kért tőle bocsánatot. Jenő, akiben egyszerre ismét fölébredt Széll Balázs, nagylelkűen szólt:

— Jó, jó, megbocsátok, de gérje meg, hogy otthagyja azt a vén szamarat és nem megy többé vele abba a szállodába. Soha többé abba a szállodába!

— Igérem. . . .

— Akkor jól van, — szólt Jenő és megelégedett mosolylyal távozott.

Rágalmazással vádolt aradmegyei ügyvéd.

Felmentő ítélet.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 4.

Morár Valér dr., máriaradnai gyakorló-ügyvéd vádlottként állott ma a temesvári ítélőtábla előtt. Hivatalból üldözendő rágalmazással volt vádolva. Morár Valér dr. ugyanis még 1906. év december havában három paraszt nevében, akiknek ő jogi képviselője volt, előterjesztést adott be a facseti királyi járásbírósnak vezetőjéhez, amelyben azt állította a Weinczirl Márk facseti járásbírósgl végrehaj óról, hogy a végrehajtó több ügyben a kitűzött árverést nem akarta megvárni, mert a vételtek még nem érkeztek be és hogy Weinczirl megtagadta közbenjárását azért, mert a végrehajtást szenvedett alperesekkel egyetértőleg járt el az árverés megkísérelés céljából.

E beadvány nyomán a lugosi királyi ügyészség vádat emelt Morár dr. ügyvéd ellen a büntető törvénykönyv 270 §. második bekezdésében ütköző hivatalból üldözendő rágalmazás vétségé miatt. A lugosi törvényesék büntőnek mondták Morár Valér dr-t a terhére rótt rágalmazás vétségében és ezért a 92. §. alkalmazásával három napi fogházra átváltoztatandó ötven korona pénzbüntetésre ítélte. Felelősség folyt az ügy a temesvári királyi ítélőtábla ához terjesztett fel, ahol ma volt a tárgyalás.

Elnök volt Gidró László kurli bíró. A rágalmazás megváltoztatva a törvényesek ítéletét és Morár Valér dr-t felmentette a rágalmazás vétségé alól. A királyi tábla ugyanis elfogadta a vádlott ügyvédnek ama védekezését, hogy ő

ügyfelei nevében és azok megbízásából adta be az előterjesztést. Krisán Vazul, Pavika Pál és Dávid Vassille a három ügyfél, akik meghatalmazást adtak Morárnak a vád tárgyává tett előterjesztés beadására.

A királyi főügyészség képviselője is megnyugodott a felmentő ítéletben, de utaskította a királyi ügyészséget, hogy a három paraszt ellen indítsa meg a bűnvádi eljárást.

JÁSZAI MARI életveszedelemben.

Fivére revolvért fogott rá.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Arad, szeptember 4.

Izgalmas és minden tekintetben kinos jelenet játszódott le Jászai Marinak, a Nemzeti Színház nagy művésznőjének lakásán. A művésznő fivére, — mint fővárosi tudósítónk jelenti — Jászai Ignác törvényszéki irodatiszt volt az egyik szereplője a kinos incidensnek, melynek folytatása a rendőrségen játszódott le.

Jászai Mari a Múzeum-körut 2. számú házában, a Nemzeti Színház bérpalotájában lakik a negyedik emeleten. Pompásan, művészi ízléssel berendezett lakás ez. Lift közlekedik a házában. Ezen a liften vitette föl magát Jászai Ignác a nővérehez, aki szívesen fogadta vendégét, nem is sejtve, hogy milyen izgalmat jelent számára ez a látogatás s hogy nemsokára a rendőrség is beleszól a dolgba.

(A gödöllői ház.)

Van a művésznőnek Gödöllőn egy háza. Ugy látszik, hogy ez a ház közös tulajdona Jászai Marinak és Jászai Ignácnak. A ház bérbe van adva, de nem sokat jövedelmez, mert csak két lakás van benne.

Valószínű, hogy Jászai Ignác szorult helyzetben van, de az sincs kizárva, hogy borközi állapotban volt, amikor a nagy művésznőt fölkereste. Másképen, mint ezzel a két föltevessel meg nem magyarázható, hogy ilyen jelenet fejlődött ki a testvérek közt, akik eddig szívélyes jóviszonyban voltak.

Jászai Ignác mindjárt kezdetben izgatott hangon azt követelte a művésznőtől, hogy a gödöllői ház után járó házbér részesét adja ki neki. A hangot, amelyen Jászai Ignác a művésznővel beszélt, Jászai Mari nem szokta meg és ki is jelentette, hogy ezt a hangot nem tűri.

(Nem engedte a jussát.)

Az izgatott látogatót ez a kijelentés még dühösebbé tette. Mikor ezt a művésznő látta, csitítani akarta fivérét és tételről-tételre elszámolt neki a házbérről. Az ellentét abban kulminált, hogy Jászai Mari a gödöllői ház egyik lakójának halasztást adott a házbérfizetésre. Mikor ennél a tételnél voltak, Jászai Ignác tombolni, dühöngni kezdett, majd előrántotta töltött revolverét és lelövélssel fenyegette a művésznőt, ha rögtön ki nem adja neki a házbér részesét.

— Ha kedvezményben részesíted a lakót, az a te dolgod — mondotta tombolva a haragtól — követelem azonban, hogy ami nekem jár, azt add ki rögtön, mert én nem tűrok halasztást.

A megrémült és kétségbeesett művésznő azt válaszolta, hogy kész mindenre, de látogatója újra ráfogta a revolvért.

Mivelhogy a művésznő látta, hogy élete veszedelemben forog és azt következtette, hogy fivére valóban végrehajtja fenyegetését, a cselédjét rendőrért küldte. A rendőr csakhamar megjelent és lefegyverezte a veszedelmes embert és bevitte a főkapitányságra.

(Csattanó elutasítás.)

A kerületi kapitányságon a merénylőt még tegnap este ki akarták hallgatni, de annyira részeg volt, hogy nem lehetett vele értelmesen beszélni. Bezárták egy cellába, ahol kialudta mámorát s ma reggel a rendőrfogalmazó elé vezették. Itt a következőket mondotta:

— Nem emlékszem pontosan arra, hogy mi történt este, csak érzem, hogy borzasztóan fáj a fejem és tudom, hogy nagyon be lehettem rugva. Nővéremet azért bántalmaztam, mert ki akart játszani. Gödöllőn van egy közös házunk, amelyet bérbe adtunk és nővérem a bérlőnek, aki most nem tudott fizetni, a lakbért számalomból egyszerűen elengedte. Tegnap este azért mentem fel nővéremhez, hogy követeljem a házbérnek reám eső részét, mire ő pofonvágott. Ekkor én revolvért rántottam és nővéremre fogtam, de csak rá akartam ijeszteni.

(Beszélgetés Jászai Mari-val.)

Jászai Mari ma délelőtt egy hírlapíró előtt a merényletről ezeket mondotta:

— Fivéremmel, aki — sajnos — erőszakos természetű és delirium tremensben szenved, regóta megszakítottam minden összeköttetést. A legutóbbi hetekben ugyiszlva állandóan részeg volt. Egyébként a tegnapi merénylet nem az első, fivérem három évvel ezelőtt is követett el ellenem merényletet. Tegnap este egy fővárosi orvostanár volt nálam látogatóban, aki darabot írt s azt nekem felolvasta. Amikor együtt elmentünk hazulról, fivérem tökrészeget ott fetrengött az előszobában. Nagyon szégyeltem magam és kiutasítottam lakásomból. Fivérem akkor elment, de még jobban leitta magát. Hazaérve ismét ott találtam fivéremet lakásomon. Erre keményen összeszidtam és heves szemrehányásokat tettem neki. Azt válaszolta, hogy adjak neki pénzt, mire én ajtót mutattam neki. Fivérem ekkor nekem támadt, de én ellöktem és bemenekültem a másik szobába. Ő revolvérrel a kezében utánam akart jönni, de szerencsére sikerült az ajtót bezárom. Gödöllőn nincs házam, tehát a fele része sem lehet Ignác fivéremé. Az egész rémmesét deliriumában találta ki.

A művésznő arra kérte a rendőrséget, hogy ne büntessék meg fivérét, aki a merénylet idején beszámíthatatlan állapotban volt.

(Cylinder és pálinka.)

Jászai Ignác évek óta a Dávid-utca 3. szám alatt lakik Vekerle János nevű technikuskánál albérletben. A múlt hónap közepe óta Jászai a hivatalából szabadságon van s épen holnap kell munkáját újból megkezdenie. Házigazdája azt mondja, hogy Jászai Ignác, mióta szabadságon van, mindennap be van rugva, szalonkában és cylinderben a pálinkamérésekben versenytizsik a tót napszámosokkal.

Jászai Ignácot a rendőrségen történt kihallgatása után szabadlábra helyezték, de folytatják ellene az eljárást.

Csak egy csillag.

Helyesbit a pénzügyminiszter.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 4.

Az év elején közzétették azoknak a jubileumi ötkoronás emlékérmeknek az ismertetését, melyeket a király megkoronáztatásának negyvenedik évfordulója alkalmából vertek.

Ebbe az összetevésbe azonban hiba csuszott be. Hogy mi az a hiba, azt így mondja el a pénzügyminiszter:

Az 1907. évi XLVII. törvények alapján O császári és apostoli Felsége megkoronáztatásának negyvenedik évfordulója alkalmára vert emlékérmek ismertetése és forgalomba bocsátása tárgyában 1907. december 31-én 140.336. sz. a. kiadott és a „Budapesti Közlöny” 1908. év január 1-én megjelent 1. számában közzétett rendelet mellékletét képező rajzok adatait oda helyesbitem, hogy az ötkoronás ezüst emlékérmek karimáján a mélyített betűkkel irt szavakat egymástól elválasztó ékítményben csak egy csillag van alkalmazva.

A 100 koronás arany érték és emlékérmek karimájának rajza nem változik.

Tehát csak egy csillag! A melyiken kettő vagy három van, az alkalmasint hamisítvány.

Feleséggyilkos bankár.

A bőrönd titka.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 4.

A newyorki előkelő köröket szenzációs gyilkosság foglalkoztatja. Egy ismert dúsgazdag newyorki bankár féltékenységből megölte fiatal feleségét, aki egyike volt Newyork legszebb asszonyainak s a holttestet feldarabolva egy kofferbe rejtette, azután kocsin a hajó állomáshoz hajtatott, hogy Európába meneküljön. A kocsi azonban egy rendőrt figyelmeztetett a gyanúsán viselkedő bankárra, akit így sikerült az utolsó pillanatban elfogni.

A nagy feltűnést keltő gyilkosság részletei a következők:

Lester Jordán előkelő newyorki bankár néhány nappal ezelőtt vette nőül Newyork egyik elismert szépségét. A házasság azonban nem volt boldog, mert a férj állandóan féltékenységgel üldözte ifjú nejét. A szép asszony egy ideig némán tűrte a gyanúsítást, de legutóbbi összetűzésük alkalmával kijelentette, hogy inkább elváljék férjétől, sem hogy a hasonló heves jelenetek napirenden legyenek.

Lester ekkor iszonyu dühében revolvert rántott és háromszor rálőtt nejére. A szerencsétlen asszony holtan terült el. Csak most látta Lester, mit cselekedett és rémülten igyekezett bűnének nyomait eltüntetni. A holttest fejét levágta s elégette, a többi testrészeket pedig szétarabolta s egy bőröndbe csomagolta. E művelet után összeszedte minden ingó vagyonát, majd kocsihozatott és a hajóállomáshoz hajtatott, hogy az épen induló gőzösön Európába utazzék.

A kocsinak feltűnt utasa izgatott viselkedése s a koffert a kocsi emelészénél igen nehéznek találta. Az állomáshoz érkezve, figyel-

meztette a közelben álló rendőrt, aki a bankárt igazolásra szólította fel.

Lester eleget is tett a rendőr felhívásának, de oly zavart feleletet adott, hogy a rendőr ömbebjosnak hitte és bekísérte a rendőrségre. Itt kinyitották a bőröndöt és megrémülve látták benne egy feldarabolt női hulla részzeit.

A bankárt, aki töredelmesen bevallotta a gyilkosságot, nyomban letartóztatták.

Az eset a newyorki felsőbb körökben nagy izgalmat okozott.

ELMEBAJOS aradi mérnök.

Aki üldözési mániában szenved.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Egy intelligens aradi ember tragikus sorsáról kell beszámolnunk. Az illető, akit az aradi jobb társaságokban mindenki ismer, elborult elmével bolyongott ma az utcán és úgy viselkedett, hogy a rendőrség beavatkozása is szükségessé vált. A szerencsétlen emberen ma kitört a téboly, amiért aztán a rendőrség kénytelen volt a családját óvatosságra inteni, nehogy magában, vagy másokban kárt tegyen.

A boldogtalan teremtés esete a következő:

Ma délelőtt egy aradi mérnök beállított Hoffmann Győző rendőrhadnagy hivatali helyi ségibe és lihegve, siránkosva panaszolta:

— Hadnagy ur, mentsen meg; engem el akarnak pusztítani!

— Mi történt, mérnök ur, — tudakolta a rendőrhadnagy, aki már régen ismeri az idősebb mérnököt és tudta róla, hogy egyszer már volt elmebetegintézetben.

A mérnök tovább panaszkodott:

— Ahogy a lakásomból kiléptem, észrevettem, hogy négy ember állandóan figyel. Akármerre mentem, mindenütt követtek. Az egyik est kiáltotta felém: „Még máma a véreDET veszem!” Kérem, ezek engem meg akarnak gyilkolni!

A rendőrhadnagy, aki azt is tudta, hogy a mérnöknek már máskor is voltak hasonló rémlátásai, megnyugtatta, hogy a rendőrség letartóztatja azokat, akik az életére törnek és haza küldte. Egy óra múlva ismét beállított a mérnök. Az arca nagy kétségbeesést árult el és az izgatottságtól remegő hangon mondta:

— Hát hadnagy ur, nem intézkedett, hiszen az a légy ember még mindig üldös engem. De nemcsak az a négy ember, hanem azok legalább negyven embert vettek magukhoz és most utánam futnak. Ezek a gazemberek felbujtottak ellenem mindenkit az emberek most az emeletéről forró szurkot akarnak rám önteni. Az életemre törnek, meg akarnak fojtani.

A rendőrhadnagy megnyugtatta a mérnököt, de egyben leültette s azt mondta, várjon addig, amíg a rendőroket kiküldi oda, ahol a mérnök állítólagos ellenséggel gyülekezik.

A mérnök leült, Hoffmann hadnagy pedig értesítette a szerencsétlen ember családját a történetéről s arra kérte a hozzátartozóit, gondoskodjanak a hazaviteleiről. Néhány perc múlva a mérnök rokonai közül néhányan kocsin elmentek a városházára és csöndesen hazavitték az üldözési mániában szenvedő mérnököt.

A divat kémei.

★

A napsugár még erősen tüzel, de a verőfényes levegőben már csillog az ökönyál ezüstös fonala; asszonyaink és leányaink még lenge, világos ruhában járnak, de az áruházak hatalmas füvegtáblái belül már a sötét szin, a nehezebb szövet, meg a prém uralkodik. A szépnem csoportokba verődve áll a kirakatok előtt és kritikus tekintettel szemléli Divat őfelsége legújabb alkotásait. A közönség nagy része a kirakatban elhelyezett holmiban a szezon divatjának irányítóját látja.

Nagyjában így is van, de aki kicsit járatosabb a divat terén, tudja, hogy az eredeti párisi modellek csak nagyritkán vagy egyáltalán nem kerülnek a kirakatba. Az eredeti modellekre féltékenyen vigyáznak tervezésük első ceruzavonalától az eladásukig, hogy a versenytárs szakértő szeme el ne lopja a formáját. Minden divatáruháznak föggyekezete, hogy vevőinek eredeti, ötletes áruval szolgálhasson, ezért a párisi tervezők és divatvezetők, hogy művük eredetiségét avatatlan kém elől megóvják, zárt ajtók mögött dolgoznak. Így is igen gyakran megtörténik, hogy a féltett titkot egy egy áruló alkalmazott, néha maga a vevő is busás árért elárulja a versenytársnak.

Csak a minap történt Párisban, hogy egy elegánsan föllépő urat letartóztattak, mivel kitudódott róla, hogy egy előkelő divatáruház modelljeit, amelyeket a cég főnöke a legkiválóbb rajzolókkal tervezetett a téli szezonra, ellopta. A törvényszéki tárgyalás megállapította, hogy ez az ur egy angol divatáruház jól megfizetett kéme, aki fáradhatatlan buzgósággal és ezerféle ravaszsággal kikémlelte az eredeti modellek terveit, amelyeknek értékét sok ezer frankra becsülték. Mert a francia divatházak bámulatos összeget áldoznak kalap- és ruha-modellek terveire. A tervekben annyi fantázia, művészet és munka rejlik, a mennyiről a laikusnak fogalma sincsen.

A divat terén vezető szerepet játszó áruházak évenként száz ezer embert foglalkoztatnak, köztük legelső rangú művészeket, akiknek olyan fizetést adnak, amely vetekedik egy egy kisebb fejedelem jövedelmével. Ezért aztán fáradhatatlanul gyötrik fantáziájukat, hogy mindig újabb és újabb kalap meg ruha modelleket tervezzenek. Az új divat jóval a szezon kezdete előtt készen van. A terveket és modelleket féltve őrzik az avatatlan szem elől. Csak kevés és kipróbált vevőnek jut abból a bizalomból, hogy az új modelleket megtekinthesse. Ez a bizalmatlanság és titkolózás nagyon is megokolt. A kisebb cégek, amelyek nem alkalmazhatnak legelső művészeket és nem dolgozhatnak olyan nagy összegekkel, mindent elkövetnek, hogy szerencsésebb vetélytársuk mögött el ne maradjanak s ha becsületes módon nem versenyezhetnek, szolgálatukba szegődötték a ravaszságot, hogy segítségével a drága modellek terveit megkaparinthassák. Erre a célra egész sereg kém vállalkozik Párisban és vannak köztük igen sokan, akik ebből a keresetforrásból fényesen élnek. A legügyesebb divatkém a nők sorából kerül ki. Páratlan leleményességgel és fáradhatatlan buzgalommal megkitartással dolgoznak ezek a nők s munkásságukat, kevés kivétellel, mindig siker koronázza. Ezért a divatáruház főnökeinek bizalmatlansága női vevőikkel szemben nagyon természetes. Az eredeti modelleket soha sem állítják ki és a kirakatba csak akkor kerülnek, ha formájuk már a hölgyek köztulajdonosa lett.

A divatkémek munkája igen fáradságos: zárt ajtók mögé kell hatolniuk, hogy a legnagyobb titkoszaggal készített terveket megtekinthessék és utánozhassák megrendelőik számára. Az utóbbi időben sokszor megtörtént, hogy a legféltettebb tervek titka kipattant, még mielőtt a modell a divat közkincsévé vált volna. Ez az árulás rengeteg kárt

okoz a föltalálónak, mert minden pénzbeli és eszbeli fáradságának gyümölcsét az ellentél élvezi.

A tavasszal például egy igen előkelő divat-áruház főnöke legnagyobb meglepetéssel látta, hogy legfeltűnőbb modelljének formáját a legkisebb részletig hűen lemásolva magán hordta versenytársának az egyik vevője. Eleinte megmagyarázhatatlan volt előtte a dolog, később rájött, hogy az áruló egy társaságbeli hölgy volt, akit a legmegbízhatóbb vevői közé sorolt és akinek tartózkodás nélkül mutatta legújabb modelljének terveit. Az illető hölgy, amint kitudódott, az egyik versenytárs szolgálatában állott, aki az elárult modellekért egész toalettköltéséért fedezte. Hasonló módon okozott kárt egy előkelő hölgy a divatárusának; a divatárus azonban rájött az árulásra és igen öltetesen bosszulta meg magát: a nyári szezon kezdetén bevezette előkelő kímét a tervező szobájába, amelyet előzetesen megtöltött értéktelen, divatját mult modellekkel. A hölgy figyelmesen körülnézett s néhány hét múlva a versenytárs sok ezer frankért utánozta az értéktelen modelleket. Természetesen az egész áru a nyakán maradt.

Tizenhárom éves csábító.

Megszöktette az anyja vőlegényét.

Csodagyermek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Az egyszerű házmester leányáól sok kuplé és kabare-dal került forgalomba az által, hogy a színi pályát a fővárosi házmester lakások ambiciózus hejadonal előzönlötték. Megtudtuk, hogy van bennük valami, van bennük grácia, plasztika és olyan kimondhatatlan íz, ahogy a költő mondja, ami a színpadra praedestinálja őket. Szóval, egy új és érdekes típusal gazdagodott a kuplé-irodalom. És az egyszerű házmester leányok eszal meg voltak elégedve.

Igy volt ez Budapesten.

Aradon, mint sok minden, ez is máskép van. A házmesteri sőt lakásokban szintén álmódóan a leányok, vagy talán el is játszák a régi históriát, mely a késő éjjel hazatérő fiatal háziúrról és a szerelmes házmester kis asszonyról szól. Azonban ennél a hálás szerepnél nem állapodnak meg. Különbra vágyódik a lelkük, mely sok és szép reményre jogosítón bontakozik már — tizenhárom éves korukban.

Ekkor már mint nagy családi tragédiák aktív hősnői lépnek az élet színpadára és nem mindennapi történet keretében mutatkoznak be a világnak.

Legalább azt hisszük, hogy nem a legsablonosabb história az, melynek főszereplője Kubiczay Matild, a Kápolna-utca 29. számú ház hátsó szobájának, Kubiczay Erzsébetnek a leánya, aki tizenhárom éves kora dacára, egy teljesen kifejlődött, ép kéz-láb, normális emésztésű és gondolkodású férfit, — Gyukics András szobafestőt — megszöktetett. Már az eddig elmondottakból is sejthető, hogy a kis Matild jogosan tarthat számot arra, hogy egy érdekes műnasszal gazdagítsa a házmester leányokkal tarkáló és hazánk modern költészetének egén fényesen tündöklő éjjeli csillagok alkotását.

Az eddig hallottak mind kontár másolatok, községes komisz plágiumok, idegen tollakkal való értéktelen hivalkodások ahhoz a meglepő újdonsághoz képest, melyek az alábbiakban bizonyítandják, hogy Kubiczay Matild pályája homályba borítja a Geyer S. öfik, Vecsey Ferik, Mirskik és más csodagyermek bámulatba ejtő és üstökös-ként feltűnő életfolyását.

A tizenhárom esztendő Kubiczay Matild, a Kápolna-utca 29. számú ház mesternőjének,

Kubiczay Erzsébetnek egyetlen leánykája megszöktette a saját édesanyjának — a vőlegényét.

Ehez fogható talentumot azt hisszük legálább a művelt és félművelt emberi társadalom még nem produkált. A tizenhárom esztendő Matild, a kedves, a bájos gyermek, az egyszerű házmester leányka teltett az eddig írásban és nyomtatásban megjelent chronique scandaleuse minden hősnőjén.

Sajnos, hogy ez a költői tollra való élmény az aradi rendőrségnek ad dolgot; de ebben a modern városban már ugy vannak berendezve a dolgok, hogy minden eredetiséget és esztetikai gyönyört a sord policia beavatkozása tesz élvezhetetlenné.

Kubiczay Erzsébet ugyanis ma panaszként jelent meg a rendőrséghez s anyai jogaira hivatkozva azt követelte, hogy hozzák vissza a tizenhárom éves Matildkát, az édes, a bájos gyermeket, akinek okos szemelt már szeptember másodiká óta nem látta. És a nap volt ugyanis az a nevezetes dátum, amelyen a leányka tanujelét adta annak, hogy többre van hivatva, mint a kápolna utcai ház udvarának kiséprősére és a szemetes kocsi vásására. Ezen a napon kelt szárnyra a meleg, puha fészekből, ekkor szökött meg Gyukics András szobafestővel egyetemben.

És a Gyukics még jobban szomorítja Kubiczay Erzsébet szívét, mint a Matildka. Ott lakott ő is a házmester lakásban. Tudja az ég miért, de a srófós eszű jogúdosok az ilyen együttélési viszonyokat vadházasságnak mondják. (Mintha a legelőbb szelldített házasságot nem az jellemezné legkiváltságosabban, hogy a házasság csak éppen, hogy együtt laknak?) De mikre el kell fogadnunk a jogúdosok teóriáját s azt kell mondanunk, hogy Gyukics András vadházasságban élt Kubiczay Erzsébettel. Már már annyira szelldült köztük a helyzet, hogy a szerencsétlen asszony szívébe a boldog megelégedettség érzete költözött be a legu első házbérfertálykor.

Ekkor Gyukics kimondotta a nagy igét és formálisan eljegyezte Kubiczay Erzsébetet. Vőlegény lett a vad férjből. De Kubiczay Erzsébet kígyót melegtett a keblén. A szerelem vakká tette és nem vette észre, hogy a szobafestő nem azért szerzett újabb és törvényesebb jogokat a házmesteri kisdudlak megosztására, mintha minden áron párta alá akarta volna juttatni az asszonyt. O nem!

A Matildka, a bájos, a kedves gyermek igéző szemelt tartották fogva. És míg az egyszerű házmesternő leányának a mamája készült az esküvőre, addig a Matildka egy olyan tervet készített, mely őt kiemeli a hétköznapi vagy legfeljebb színpadi házmester leányok sorából.

Korát kimondhatatlanul megröszécsényítő lendülettel hagyta ott az anyai keblét, melyre esténként, kapusárás után ő is és a vőlegény is lesozták hajtani fejüket. Észrevétlenül kilesontak egy éjszaka a kapun, még kapupénzt sem fizettek a hűtlenek, s a reggeli kapunyitáskor arra ébredt Kubiczay Erzsébet, hogy se leánya, se vőlegénye.

Igy keseregte el keserves bánatát ma a rendőrséghez s a vigasztaló rendőrtisztviselő szavaira csak annyit tudott felelni:

— Csak azt tudnám, hogy melyik volt a csábító? A Gyukics az nem lehetett, hisz szegény olyan jámbor, szófogadó ember volt. Az a kis bestia, az a leány, az csavarta el annak a mamlásznak a fejét.

A rendőrség most keresi a tehetséges Matildkát és az együgyű Gyukicsot, akit még egy tizenhárom éves kisleány is alcsábít.

HIREK.

— Kossuth Ferenc betegsége. Budapestről jelentik: A kereskedelmi miniszter környezetéből ma azt az értesülést kaptuk, hogy Kossuth Ferenc az éjszakát nyugodtan töltötte. Reggel meglátogatta Müller Károly dr. professzor, főrendiházi tag, aki javulást konstataált a beteg miniszteren. Mindamellert teljes nyugalmat ajánlott Kossuthnak, aki orvosa tanácsára nem fogad vendéget. A délelőtt folyamán több szakreferens előterjesztését hallgatta meg a miniszter és a fontos ügyeket személyesen intézte el.

— Aerenthal és Tittoni. Salzburgból jelentik: Aerenthal báró külügyminiszter és Tittoni olasz külügyminiszter ma délelőtt dolgozószobájukban maradtak. Egy óraker közös dejeuner volt. A két miniszter délután ismét tanácskoztott. A tanácskozás után kirándulást tettek. Aerenthal báró holnap reggel Bamtsgadenbe szándékozik menni, hogy meglátogassa Schön német külügyi államtitkárt, volt pétervári kártársát, akihez szoros barátság fűl.

— Guyon Richard leányának halála. Guyon Richard negyvennyolcas tábornoknak, a branyiszkai hősnak Mária nevű leánya a borsodmegyei Bükkaranyoson végegyengülésben meghalt. Az elhunyt nagy vagyont, mintegy kétszáz ezer koronát hagyott hátra, amelyet fivére, Guyon Edward örököl.

— A beteg román király. Bukarestből jelentik: Károly román király állapotában némi javulás: állott be, de határozatlan ideig még ágyban kell maradnia.

— A karánsebesi püspök választás. A karánsebesi román szentszék legutóbb tartott ülésén a Popea Miklós halálával megüresedett püspöki szék betöltésére a választó zsinatot október 4-én tülte ki.

— A pozsonyi gróf neje meghalt. Pozsonyból táviratoszák: Gróf Erdődi Pálffy Istvánné, a pozsonyi gróf neje nyolcvanegy éves korában meghalt. A gróf maga is súlyos beteg.

— Miniszter a rendőrséghez. Brassóbol jelentik: Carp román miniszter ma automobilon ide érkezett. A miniszter gyorsjárat miatt a rendőrségre vitték, ahol igazolás után szabadon bocsátották.

— Tolstoj betegsége. Szentpétervárról jelentik: Tolstoj László gróf influenzában súlyosan megbetegedett. Állapota válságos. Tolstoj neje az orosz lapokban nyilatkozatot tett közsé, amelyben azt kéri, hogy szüntessék be a folytonos údvölzölő látogatásokat és tömémentelen levélküldést, amelyekkel férjét felkeresik. Tolstoj ugyanis még mindig súlyos beteg, ennél fogva látogatókat nem fogadhat és az érkező leveleket sem nézheti át.

— Tizza Kálmán kártya partnere meghalt. Nagyváradról jelentik: Nedecsi Nedeczy István volt szabadelvű párti képviselő bölnyi kastélyában meghalt. Az elhunyt öreg ur a liberális éra egyik oszlopos tagja volt, bár aktív politikai téren nem vitt szerepet. Tizza Kálmán bizalmas barátal közsé tartozott s állandó tagja volt Tizza híres tarokkpártijának, amelyet Ferraris Artur magyar festőművész oly mesterien örökölt meg. Nedeczy, aki unokaöcse volt Deák Ferencnek, részt vett a szabadságharcban és az Almássy féle összeesküvésben is. Emiatt halálra ítélték, majd megkegyelmezés folytán a halálbüntetést börtönre változtatták és Nedeczy három évet töltött Olmützben, míg végre a koronázás alkalmával szabadon bocsátották.

— Megzavart beszámoló. *Alsókubinból* jelentik: Székcsák Ferenc tót nemzetiségképviselő mára beszámolót hirdetett Jablonkán. Össze is gyűlt néhány száz választó, akik azonban oly ellenséges magatartást tanúsítottak képviselőjükkel szemben, hogy Székcsák bele se kezdett a beszédbe, hanem menekült haza. Utközben a lipnicai templomból jövő asszonyoknak fejtegette programját és reform terveit mivel azonban itt nem volt bejelentve a beszámoló megírása, Székcsák ellen kihágás miatt eljárását indították.

— Elhunyt urinő. *Nagyváradról* jelentik: *Blaskovich* Sándorné született *Larts* Aranka, egyik legismertebb bharmegyei dssentri család tagja, ma hetven éves korában Bécsben meghalt. Az elhunyt urinőnek gyönyörű kastélya volt, amelyet József főherceg vett meg. Anyósa volt *Königsvarter* Herman bárónak, az ismert sportsmannak.

— A villámgyors közigazgatás. Szegeden történt — ha igaz — dr. *Szalay* Józsefnek, a szegedi h. főkapitánynak hivatali szobájában.

Szegény, töpörödött anyóka kerül Szalay dr. elé.

— No, mi a panaszja szüle?

— Nagy a panaszom neköm, tekintetős naessága . . .

— Mondja csak, mondja.

— Nem is tudom, hol kezdjem . . .

— Az elején, jó szüle.

— Hát ugy esett az eset, hogy nem fizetőt a bótosné, akinél napszámba dolgoztam.

— Mennyi járt kendnek?

— Harmincöt krajcár, tekintetős naessága. Abban járnék, hogy igazítaná el a kiesinyke juszomat . . .

Szalay dr. erre kivette a bugyellárisát és oda adta a szülének a harmincöt krajcárt.

— Lásza szüle, már meg is nyerte a pört . . .

Itt a pénz.

— Ne tréfáljon a tekintetős naessága! Csak nem röpillt ide az a bótosné! A kulcslyukon pedig még a lelkét se dughatja be.

— No, csak vigye a pénzét, aztán áldja meg az Isten.

— Hát köszönöm, tekintetős naessága, majd máskor is csak ide jövök, ha bajom szorul.

— Jöhet, de csak egyszer volt Szegeden kutyavásár . . .

Az anyóka eltotyogott haza és a kedves kis jelenet közönsége mosolyogva vette körül a szegedi kádt:

— Ha mindennap így osztja az igazságot, akkor aztán eloszja a vagyonát, főkapitány ur.

— Ja, kérem, ez csak ma volt, meg olyankor van, amikor meg akarom mutatni, hogy mi az egyedüli módja a villámgyors közigazgatásnak.

Aztán otthagya az érdeklődők társaságát s szólította a következő panaszost.

— A vármegye özi közgyűlése. Aradvármegye törvényhatósági bizottsága e hónap 22-én délelőtt 9 órakor tartja rendes évnegyedes közgyűlést, amelynek tárgysorozatán 175 tárgy szerepel.

— Tűzvész a kaposvári pályaudvaron. Kaposvárról táviratozzák: A máv. itteni raktárhelyiséget az éjjel tűz elpusztította. Az irományokat sikerült megmenteni, a felhalmozott áruk azonban majdnem mind odaégett. A kárt eddig még nem lehetett megállapítani. A raktárpépület még most is füstölög. Azt hiszik, hogy a tűz gyújtogatásból eredt.

— Házasság *Horovitz* Annával, *Horovits* Guztyán bírkapitánysunk bugyával e hó 8-án, kedden köt házasságot *Maller* Béla gépéssmérnök Szabadkán.

— Izgalmas birkózás az aradi cirkuszban. Ma este szokatlanul izgalmas mérkőzés folyt le az aradi cirkuszban. A híres és bravuros cselekedeteiről ismert *Cája* testvérek egyike birkózott a német birkózók egyikével. *Cája* erősebbnek bizonyult és odavágta a német mestert. A díjat azonban mégse kaphatta meg *Cája*, mert a társulat igazgatója azt vitatta, hogy a leterítés már a zsüri elnökének lefuvása után történt. A publikumot ez a döntés nagy izgalomba hozta és sokan kiáltozva futottak a küzdőtérre, folytonosan azt kiáltozva, hogy *Cájának* kell kiadni a díjat. A fölhevültek közül többen már csaknem tettelegességre vetemedtek a nagy vita hevében, amikor a tömeg között megjelent *Hoffmann* rendőrhadnagy és tapintatos föllépésével sikerült a dulakodókat lecsendesíteni. Ehhez hasonló jelenetek már nem először történnek ebben a cirkuszban s éppen ezért — mint értesülünk — *Sarlot* Domokos rendőrfőkapitány a közrend megóvása érdekében befogja tiltani a további birkózásokat.

— Rejtélyes gyilkosság. *Budapesti* tudósítónk jelenti: A bécsi rendőrség büntügyi osztálya jelentést tett a budapesti főkapitányságnak, hogy Bécsben ma éjjel egy állítólag Budapesti végzett joghallgató gyilkos merényletet követett el egy *Reich* Eda nevű fiatal magánhivatalnok ellen, akit életveszélyesen megsebesített. A gyilkos a merénylet után megszökött, de menekülése közben az áldozat szobájában egy gallért hagyott hátra, amelyen a következő cím van benyomva: *Kuttner* Henrik Budapest IV. Kálvin-tér 4. szám. Ebből azt gyanítják, hogy a merénylő azonos *Ragujevic* Saco budapesti jogászszal, aki legutóbb Bécsben tartózkodott, de tegnap óta nyoma veszett. A bécsi rendőrség megállapította, hogy *Ragujevic* a kilenc órai gyorsvonattal Budapestre utazott. És a vonat délben érkezett Budapestre, de a merénylőt, akit detektívek vártak, nem találták. Valószínűleg utközben lezuhant valahol, hogy az elfogatástól megmeneküljön.

— Elutasított kérelmek. A városi tisztviselők, napidíjasok és szolgák, mint azt megirtuk, drágasági pótlékokat kérnek a közgyűléstől. A pénzügyi-bizottság ma tárgyalta a kérvényeket s azt javasolja a közgyűlésnek, hogy adja ki azokat a szervező-bizottságnak, amely az általános fizetésrendezést fogja tárgyalni s az tegyen majd annak idején javaslatot.

— Pusztító árvíz. A *Balogér* község határában elhuzódó folyó a nagy esőzések folytán kláradt és elöntötte az egész községet. Az áradat majdnem egészen elsodorta a községet és ezáltal a lakosság nagy része hajléktalanná vált. Múltán nyolc évvel ezelőtt a falu egy nagy felhőszakadás által szintén a tönk szélére jutott, a lakosság azon kéréssel járul a megye közönségéhez, hogy engedtessek meg, miszerint a község jobb helyre telepíttessék.

— A susaki népgyűlés. *Fiuméből* jelentik: A kereskedelmi miniszter az e hó 5. és 10-ike között a szokollisták által Susakon tartandó nagygyűlés alkalmából elrendelte a város nyugalmanak biztosítása végett, hogy a Zágráb

felől érkező összes személyszállító vonatok a város területén kívül, a susaki boulevardon, a tersattól lépcsőnél álljanak meg, hogy a szokollisták egyenesen Susakra mehessenek.

— Érdekes adatok az autobuszról. A tanács Pozsony város kériére megküldi a városi autobus vállalatra vonatkozó tudnivalókat. Az üzemigazgató összeállítása szerint július hó 20 tól augusztus 19 ig összesen 104306 személy használt a gépkocsikat, amelyek 20290 kilométert futottak be. Egy kocsi kilométerenkint 0.418 kilogramm benzint fogyaszt s az üzemköltség 89.5 fillérre rug kocsikilométerenkint.

— Adomány a Jókai szobor alapja javára. A simándi ifjuság által rendezett színműködvelő előadásból befolyt 29 korona tisztá jövődelmet *Weiszfried* Lujza és *Kohn* Leó assal küldték hozzánk, hogy az összeget a Budapestten emelendő Jókai szobor alap javára juttassuk. A beküldők kívánságához képest a pénzt tegnap elküldöttük.

— Mindazon hölgyek, akik jól és künően az angol, francia és mindenféle divatu női ruha szabászatot megtanulni óhajják, el ne mulasszák mihamarabb az aradi iparistületben beiratkozni. Tandíj személyenkint 12 korona, melyből beiratáskor 2 korona és a 10 korona akkor fizetendő, ha meggyőződött szabásom célszerűségéről. A főtanítás kezdődik hófebruár 3 órakor és tart 5 óráig naponta (szombat és vasárnap kivételével). Az esti tanfolyam kezdete hétfő este 8 órakor és tart naponta 10 óráig fél árban. Szíves látogatást kér *Koch* I., az „Európa” szabás föltalálója. Levél cím az Aradi Iparistület. 2857

— A zsenge emberi csemete fejlődése. Mindnyájan ismerjük azt a hasonlatot, mely a kis gyermekét, a növényi csemetével hozza párhuzamba. Ezt a kertész óvja hidegtől, melegtől, szélről és vihartól, ápolja, öntözi, tisztogatja, gondoskodik termékeny talajról, hogy nőjön és fejlődjék. Az emberi csemetét az anyai gond védi az ártalmaktól és gondoskodik gyarapodásáról, szeretetének önzetlen melegével — éjjel és nappal. Ne feledje el az anya, hogy csemetéjének táplálására semmi sem jobb, célszerűbb és biztosabb, mint az a régi, egyszerű és természetes Nestlé liszt, a hagyományos tejeskásának tökéletesített formája. 5783.

— Molypusztító és rovarpor legjobb minőségben *Vojtek* és *Weisz*nál Aradon. 191

TANÜGY.

A beiratások eredménye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4

N pok óta erősen folynak a beiratások Arad iskoláiban. A tanintézetek legnagyobb részében már véget is értek s az eredmény általában a növendékek számának némi szaporodását mutatja.

A kir. főgimnáziumban beiratkoztak: I. osztály 125, II. osztály 76, III. osztály 88, IV. osztály 68, V. osztály 41, VI. osztály 86, VII. osztály 29, VIII. osztály 29. A nyolc magántanulóval együtt a beiratkozott növendékek száma 496. És a szám a még szentül jelentkezőkkel együtt bizonyára elhagyja majd az ötszázat, ami a tavalyival szemben némi emelkedést mutat. Különösen abnormis az emelkedés az első osztályban, míg a felsőbb osztályok tanulóinak száma nem emelkedett. Ma volt a tanév megnyitása. A Veni Sancte után az intézet dísztermében *Burján* János igazgató tartott beszédet. Az előadások szombaton kezdődnek.

A főreáliskolában beiratkoztak: I. osztály 69, II. osztály 66, III. osztály 49, IV. osztály

Rövid ideig maradék elárusítás **Leichner és Fleischer** Arad, Szabadság-tér 17. sz. 791 Fiuk részére igen ajánlatos a posztógyári raktárban

36, V. osztály 26, VI. osztály 17, VII. osztály 16, VIII. osztály 15. *Betartozott tehát összesen 294 tanuló.* Tavaly az intézet növendékeinek száma 308 volt, amely számot a tanév folyamán valószínűleg az idén is elérik. Ma volt a Veni Sancte, az előadások pedig holnap kezdődnek.

Az állami tanítóképzésé eddig 113 növendéket vett fel. 120-nál többet a törvény értelmében nem vesznek fel. Nagy az emelkedés az idén különösen az első osztályban, ahova tavaly 48-an, az idén 78-an iratkoztak be. Holnap lesz a Veni Sancte, az előadások pedig hétfőn kezdődnek. Az intézet *gyakorló iskolájában* a létszám — 60 — már az első belratkozási napon betelt.

A női kereskedelmi tanfolyamra eddig 35-en iratkoztak be.

(—) Tanév megnyitás a liceumban. A liceumban elhelyezett főgimnáziumban és főreáliskolában tegnap nyílt meg hivatalosan az 1908—9-ik iskolai év. A két tanintézet ifjúsága reggel 8 órakor Boros Vida és Burián János igazgatók és a tanári kar kíséretében egyházi zászlóik alatt a Minorita atyák templomába vonult, hol a „Veni Sancte“-t és a szent misét Fehér Aladár hittanár tartotta. Misa alatt Román József és Nagy Sándor egyházi énekeket adtak elő. Misa után a tanúk visszatértek a liceumba, hol a gimnáziumi tanulók a díszteremben, a reáliskolások a rajzteremben gyűltek össze, hol Burián János és Boros Vida igazgatók hazafias szellemű megnyitó beszédet tartottak.

TORVÉNYKEZÉS.

§ A Rakovszky-Méray affér. *Budapestről* jelentik: Amikor Hajdu Gyula aktái Lengyel Zoltán útján nyilvánosságra kerültek, köztudomásúvá lett, hogy Méray-Horváth Károly a kibentakozás körül szerzett érdemei megjutalmazására tanulmányi ösztöndíj címen 50.000 koronát kapott a rendelkezési alapból. Abban az időben, 1907. február első napjaiban Rakovszky István a képviselőház nyílt ülésében éles hangon bírálta az ötvenezer koronás ösztöndíj ügyét és eközben Mérayról sértő módon nyilatkozott. Méray-Horváth Károly elégtételt kért Rakovszkytól, kardpárbajt vívtak, amelyben Méray a szeme alatt könnyű sérülést szenvedett. A királyi ügyészség párviadal vétsége miatt vádat emelt ellenük. Mára tüzték ki a pör tárgyalását, amelyen azonban egyik fél sem jelent meg s így a bíróság újabb terminust fog kitűzni.

§ A kovasszinci bíró pöre. Lapunk mai számában megírtuk a kovasszinci bíró pörét. Most arról értesülünk, hogy a bíróra kiszabott husz korona büntetésről szóló ítéletet a kir. kuria is helybenhagyta s így az ítélet jogerős.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Junior. Ez nem közölhető.

KÖZBAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4

Az időjárás milyen voltával nem sokat törődnek mostanában. A kínálat és vételkedv mikénti jelentkezése irányítja az árakat.

Mint hogy pedig a lisztüzlet ezidőszereint jó, a hozatalok gyengék, a kereslet élénk, a gabonauzlet irányzata szilárd.

A mal piacon elkelt:

3000 mma. busa minőség szerint: 10—11 10
— mm. rozs 8:80—40
— mm. árpa 7:10—20
— mm. zab 6:80—7—
— mm. tengeri 8:20—30 (consum.)

A gabonafarak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 4

Amerika 1¼-el magasabb. 25 ezer m n. 5 fillérrel magasabb.

Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Busa áprillisa . . .	11.65—11.66	11.60—11.61
Busa októberre . . .	11.30—11.31	11.26—11.27
Zab októberre . . .	8.08—8.09	8.05—8.06
Roszs októberre . . .	9.40—9.41	9.36—9.37
Tengeri májusra . . .	7.35—7.36	7.32—7.33

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény 637—
Magyar hitelrészvény 744—

Budapest-kőbányai sertéskereskedés.

— Szeptember 4. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; Hatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 128—129 fillérig; Hatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 129—130 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 133—135 fillérig Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertéslétszám: Szeptember hó 1. napján volt készlet 38 043 darab, szeptember 2. napján állhatott 270 darab, szeptember 2. napján elszállított 301 darab szeptember 3. napjára maradt készletben 38 012 darab. A hízott sertés üzet irányzata: nyugodt.

Iskolai könyvek

használtak is, legjobban beszerezhetők az összes helybeli és vidéki iskolák tanulói részére 2761

Ingusz I. és Fia

könyv és iskolászer kereskedésében

Arad, Weitzer J.-utca.

— TELEFON 517. —

Előjegyzések használt könyvekre már most elfogadtatnak.

Holnap, vasárnap szept. 6-án

lesz megtartva az aradi könyvnyomdászok szűreti mulatsága a városliget összes helyiségeiben.

URÁNIA SZINHÁZ.

(Béres Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Műsor 1908. szeptember hó 5-én szombaton:

1. Katona szerelem. Humoros. — 2. A modell. Bűtkep. — 3. A zsákember. Kacagató. — 4. Szerelemből hamisan esküszik. Szenzáció. — 5. Különös fonyteremény. Kacagató. — 6. F.rradalmi kép. Szenzáció katonai felvétel. — 7. Barcellona. Természet utáni felvétel. — 8. Egy napl szabadság. Bohózat.

Előadások: Este 6 órától 11 óráig.

Előkészületen: Romeo és Julia.

Minden előadás alatt katonazené játszik. — Cnkrásda

Az előadásokra bármikor be lehet menni.

Helyárak: I. hely 1 korona, II. hely 80 fillér, III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér és V. hely 20 fillér.

Iskolakönyvek 1908/9-re.

Kerpel Izsó
könyv- és papi kereskedése
Arad, Andrassy-tér 20.
(Fischer Eliz-palota.)

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy üzletemben

Iskola- könyvek

az összes helybeli és vidéki tanintézetek részére az előirt legjobb kiadásokban, tiszta és kifogástalan állapotban

használtak is,
félárban
kaphatók.

Minden tölem vásárolt tankönyv használhatóságáért szavatolok.

401

Az összes tanszerek,

u. m.: füzetek, rajztömbök, vonalzó, körzők, festékek, stb. elsőrendű minőségben, hazai készítményekben és nagy választékban vannak raktáron.

Az izr. ünnepekre való makzók és imakönyvek

üzletemben nagy választékban kaphatók.

Igen jutányos árak. Gyors és pontos kiszolgálás.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri kiváló tisztelettel

KERPEL IZSÓ
könyv- és papirkereskedése
kölsönkönyvtára és zeneműoklcsönző intézete.

Maradékok: cérna vászon, pamut vászon, chifon rendkívül olcsón.

Schweizeri himzés maradékok felárban.

Őszi idényre megérkeztek!

Legújabb costum kelmék, színes és feketében.

Franczia és angol ruha szövetekben.

Pongyolák és blousok, remek újdonságok nagy választékban.

Olcsó árak!

Rosenblüh H. és Társa

Szabadság-tér.

891

Szövet maradékok felárban.

Nagy és kisebb nyírott szőnyeg Ocassió ár!

BUZIÁSI PHÖNIX
ÁSVÁNYVIZ

Kitünő hatásu vese- és hólyagbajoknál.
Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített,
rendkívül üdítő asztali viz.
Üdit, gyógyít! 5881 Orvosilag ajánlva.
Ivógyógmódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitünő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:
Muschong buzai gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn
Főraktár: STAUDT MIKLÓS, Arad, Borneo Béni-tér 22. Telefon 654. — Kapható minden
Füzerkereskedésben és vendéglőben.

1076—1908 szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1906 V. 2824/12. számú végzése által aradi g. kel. rom. Consistorium végrehajtató javára, Asboth Gyula ellen 210 korona tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag le és felülfoglalt és 645 koronára becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak, a még fizetetlen összeg erejéig.

Mely árverésnek a helyszí-

nén, vagyis Aradon, Deák Ferenc utca 6 sz. a. leendő eszközlésére 1908. évi szeptember hó 17-ik napjának d. u. 4 órája határidőül kitűztik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1908. évi augusztus hó 29-ik napján.

Török Dénes,
bírósaégi végrehajtó.

2935

Uj üzlet!

Szabott árak!

Uj üzlet!

Lányi Marcell

cipőkülönlegességi raktára,

a világhírű „Kobrak“ cipőgyár gyártmányainak egyedélárusítója

Arad, Atzél Péter-utca 1. sz.

==== Ajánlja ====

férfi-, női- és gyermekecipő-különlegességekkel

dusán felszerelt raktárát.

Idényszerű cipőkülönlegességek állandóan és minden kivitelben raktáron vannak.

Vidéki megrendelések a legpontosabban lesznek szállítva.

967

Uj üzlet!

Szabott árak!

Uj üzlet!

APRÓ HIRDETÉSEK.

A végrehajtási novella

bejelentési nyomtatványai és az összes új törvények kaphatók Kerpel Izsó könyvkereskedésében, Aradon. 2933

Félszo,

használt, új kiadású tankönyvek az összes iskolák részére. Új iskolakönyvek teljes készlete, első minőségű tan- és írószerek kaphatók. Krausz Paulin könyv- és papirkereskedésében Arad, Színház-épület. 2838

Szakszerű

német és angol oktatást, társalgást a kereskedelmi levelezést ad Orfi József. Lakás: Szent István-utca 1. szám. 2868

A galsai hegyen

8 holdas szőlő terméssel együtt kedvező fizetési feltételek mellett azonnal eladó. Cím a kiadóban. 2902

Egy fiatal irodista

jó írással azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok „Megbízható” jelige alatt a lap kiadóhivatalába intézendők. 2917

Használt

iskolakönyvek az összes intézetek számára legjobban beszerezhetők Ingusz I és Fia könyvkereskedésében Arad, Weitzer János-u. 201

Lähne-féle

tan- és nevelőintézet

SOPRON.

Fennáll 55 év óta.

Teljes VIII. oszt. nyilvánossági joggal bíró főgimnáziummal, elemi iskolával és IV. oszt. reáliskolával.

Allamérvényes bizonyítványokat állít ki és érettségi joggal bír.

Egyéni nevelés és tanítás. Gondos felügyelet. Önállóságra és öntevékenységre való szoktatás. Idegen nyelvek és sport gyakorlása. Minden felvilágosítással szívesen szolgál az

2834

igazgatóság.

Aradmegye Bokszege határában

83 hold jó termő szántó föld haszonbérbe kiadó.

Áll rajta 2 tanyai épület, istálló és melléképületekkel

Értekezhetni

idső Boros Péternénél, Borosjenőn,

Fő-ut 57. szám alatt. 2921

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festékgyárának festékével.

Farbenfabrik vorm. Friedr. Bayer
& Co., Elberfeld.

Az influenza-lábbadozás

alkalmával a hurutok mellőzésére,

nemkülönbön egyidejűleg az

összérzet erősítésére

és az

étvágy fokozására

elismert szakszerű összeállításánál fogva rendkívül alkalmas a

GUAJACOSE.

Eredeti üvegek ára 4 korona az összes gyógyszerárakban.

Értesítés!

Van szencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy az eddig

Kenderessy és Paladics

néven volt asztalos műhelyt (Deák F.-u. 33. szám alatt) a mai napon átvettem és azt ezentúl saját nevem:

Kenderessy László

czég alatt ugyanott tovább vezetem. Tisztelettel kérem a n. é. közönség további szives pártfogását.

Kiváló tisztelettel

Kenderessy László,
asztalos mester.

Üzletszerzők,

kik előkelő összekötésekkel birnak, életbiztosító társasághoz

kedvező dotálással

alkalmazást nyernek.

Cím a kiadóhivatalban. 2929

830—1908. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy az aradi kir. járásbírósnak 1908. évi V. 1995/2. számú végzése következtében, Dr. Bogdán Virgil aradi ügyvéd által képviselt, Dobiaschi J. és Dörner testvérek javára, Rabl Ákos ellen 3 kor. 60 fillér s jár. erejéig 1908. évi augusztus hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 680 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: házi butorok és egyéb ingók nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a máriaradnai kir. járásbírósnak 1908. évi V. 514/1. számú végzése folytán 3 kor. 60 fillér tőkekövetelés, ennek 1908. évi április hó 8. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 43 kor. bíróilag már megállapított költségek erejéig, Rabl Ákos ménesi lakásán hivatalból leendő megtartására 1908. évi szeptember hó 7-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a

venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt M. Radnán, 1908. évi augusztus hó 21. napján.

Smikál János,

2934

kir. bír. végrehajtó.

Ügyes férfi

hasznosított foglalkozáshoz járhat ha világhírű takarmánykészítők és trágyáikat gazdákna és vízmentelárukatna eladja. Alkalmas mellékkereseteknek is.

D. HARDUNG és TÁRSA vegyesipari gyár, Aussig-Schönbrunn. Levelezés német. 2908

21957—1908. szám.

A m. kir. jószágigazgatóságtól.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság nyilvános írásbeli versenyárgyalást hirdet a következő munkálatokra:

Tételszám	Megnevezés	A kincstár által engedélyezett összeg		A hiteltörvény hatálya alá tartozó és az államháztartáshoz tartozó kiadások megvalósítása		Jegyzet
		K.	f.	K.	f.	
I. Bácsbodroghvármegyében.						
1.	Hódságon a róm. kath. templom tetőzetének javítására	1581	24	24		
2.	Bácsszentiván községben a r. kath. templom és lelkészlak javítására ...	1360	51	57	15	
II. Krassószörénymegyében.						
3.	A weitzenriedi r. kath. lelkészlak kijavítása ...	3115	02	207	71	

Az írásbeli zárt ajánlati versenyárgyalás Aradon, a kir. jószágigazgatóság hivatalos helyiségében folyó évi szeptember hó 30-ik napján délelőtt 9 órakor fog megtartatni, mely időpontig a zárt írásbeli ajánlatok ugyanott adandók be.

Ajánlat mind a három munkára külön-külön teendő.

Az ajánlat tevő tartozik az általa megajánlott összeg 5 %-át készpénzben, vagy óvadékképes érték papírokból valamely adóhivatali pénztárnál bánatpénz gyanánt befizetni és az arról szóló nyugtát ajánlatához csatolni.

Az ajánlatban a megállapított összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó.

A költségvetés és az árlejtési, valamint az általános és részletes feltételek Aradon a kir. jószágigazgatóságnál a hivatalos órák alatt (d. e. 8—2 óráig) megtekinthetők.

Az elkészített vagy utóajánlatok, valamint táviratilag bejelentett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A beadott ajánlatok azonnal bizottságilag felbontatnak, amely eljárásnál ajánlattevők jelen lehetnek és ajánlattevők ajánlataikért 30 napig kötelezettségben maradnak.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, azok összegére való tekintet nélkül, szabadon választhasson.

Arad, 1908. évi augusztus hó 22-én.

2927

M. kir. államjóságigazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)